Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani
97346

147.

DEKLETOM

PRVI ZVEZEK:

KRŠČANSKO ŽIVLJENJE

II. NATIS

SPISAL

† ANTON BONAVENTURA

ŠKOF LJUBLJANSKI

V LJUBLJANI, 1910

TISK KATOLIŠKE TISKARNE.

97346

97346

97355/1950

Vsebina.

Stran

Dekletom 1

1. Tvoj zadnji namen 2

2. Tvoj namen na zemlji 3

3. Tvoje naravne moči 5

a) Telo 5
b) Duša 6

4. Tvoje nadnaravne moči 7

a) Posvečujoča milost Božja 8
b) Čednosti 10
c) Darovi Svetega Duha 12
d) Dejanska milost Božja 15
e) Naša sladka skrivnost 17

5. Viri nadnaravnih moči 18

a) Srce Jezusovo 19
b) Sveti Duh 19
c) Sveta maša 19
d) Sveti Zakramenti 20
e) Devica Marija 22
f) Molitev 24

6. Temna stran življenja 26

7. Viri tmin v Tebi 27

a) Pokvarjena narava 27
b) Samoljubnost 29
c) Počutnost 31
d) Domišljija 32
e) Razum 33
f) Volja 34

Stran

g) Strast 35
h) Izkušnjave 38

8. Grenki sad 38

9. Vojska 40

a) Zatajuj se 41
b) Premaguj samoljubnost 41
c) Brzdaj počutnost in počutke 42
d) Pazi na domišljijo 43
e) Zadržuj razum 43
f) Očiščuj voljo 44
g) Urejuj strasti 44
h) Odbijaj in pobijaj izkušnjave 45

10. Pomoč v vojski 46

a) Odločna volja 46
b) Molitev 47
c) Sveti Zakramenti 49

11. Sveti zakon 52

a) Božji nameni 53
b) Družina 53
c) Želja po zakonu 55
d) Priprava za zakon 56
e) Ženin pride 59

12. Sveta čistost 61

a) Vrednost svete čistosti 62
b) Sadovi svete čistosti 65
c) Deviška čistost 68

13. Gnusna nečistost 70

a) Greh nečistosti 70
b) Vzroki greha 71
1. Izprijen spolni nagon 72
2. Misli, želje, dejanja 73
3. Slabe tovaršije 73
4. Plesi 74
6. Samotni sestanki 75

Stran

6. Grešno življenje 76
7. Umazani spisi 77
8. Hudobni duh 78

c) Pomočki zoper greh 78

1. Skrb za krščansko življenje 78
2. Beg od nevarnosti 79
3. Spomin na lepoto čistosti in na gnusobo nečistosti 79
4. Živa vera in spomin na smrt 80
5. Pogosto prejemanje svetih Zakramentov . . . 80
6. Češčenje Srca Jezusovega 81
7. Češčenje Device Marije 82

14. Krščansko življenje 83

Dekletom.

Krščanska dekle, že si odrasla. Izpolnila si šestnajst, sedemnajst ali še več let. Materi pomagaš gospodinjiti, opravljaš vsa ženska dela pri hiši, v hlevu, na polju, na travniku; morda si šivilja, ali imaš kako drugo opravilo.

Nekoliko življenja si že poizkusila. Včasih Ti je težko v srcu; čutiš razne čudne želje in občutke, kakršnih poprej nisi poznala. Nekaj Te vleče k Bogu, da se ga poprimeš prav odločno; a nekaj Te vleče v svet, v tovarišije, tja, kjer se shajajo fantje in dekleta. Misli Ti uhajajo v prihodnost, včasih kar nekako sanjariš. Sama sebe ne poznaš.

Da, sama sebe ne poznaš, dobro se pa zavedaš, da si sedaj v nevarnih letih, da bi mogla izgubiti nedolžnost, in bi Te mogla premotiti razna bolj nizkotna naslajevanja, mogli premotiti in v pogubne zanjke vjeti strastni zalezovavci.

Morda imaš skrbne starše. O kako nate pazijo, večkrat Te posvare, ne puste Te kamorkoli. Tebe to boli, želiš si včasih proč, proč od nadležne očetove hiše, daleč proč, ko bi le mogla. Omahuješ. Kaj ne, sama sebi si prava uganka.

V teh Tvojih notranjih bojih Ti želim pomagati. V roko Ti hočem dati drobno knjižico z nauki, ki bi bili ravno zate in za Tvoje dušne in telesne potrebe primerni, da bi mogla neomadeževana, nepremagana iziti iz teh nevarnih let v poklic, ki Ti ga je določila Božja Previdnost.

V tej drobni knjižici Ti hočem govoriti o Tvojem večnem in časnem namenu, o lepih čednostih Tvojega srca, o nevarnostih, strasteh in grehih, ki Ti preté, o pripomočkih za zmago, o misli na zakonski stan, katerega si boš skoraj gotovo izbrala, o sveti čistosti in grehih zoper njo. Pazljivo jo prečitaj!

1. Tvoj zadnji namen.

Po glavi Ti hodi večkrat misel: »Zakaj sem na zemlji?« Odgovor, in sicer zanesljiv odgovor moraš dobiti; saj ne bi mogla živeti, če ne bi natanko vedela, zakaj si na svetu, kak cilj moraš doseči. Le ako veš za cilj, si boš mogla tudi pot do cilja odbrati.

Splošen odgovor dobiš v svojem srcu. Po čem pa koprni Tvoje srce? Ali ne koprni po sreči, po popolni, stalni sreči? Tako koprnenje živi v srcu vsakega človeka: cesar in podložnik, bogatin in berač, duhoven in svetovnjak, mož in žena, fant in dekle: vsi hočejo biti srečni. Za srečo vsi hite, delajo in se trudijo.

Taka stalna sreča mora nekje biti. Saj nas naša narava ne more varati. Kar je od Stvarnika v srce naše, v naravo našo položeno, mora biti resnično. Kje dosežemo to popolno stalno srečo?

Na zemlji ne. Tukaj je vse pomanjkljivo. Bogatin ni zadovoljen s svojim premoženjem; kdor je v časti, ni zadovoljen s svojo častjo; kdor uživa, ni zadovoljen s svojimi nasladami. Vsakdo hoče še več in več. Pa vse te sreče tudi niso stalne. Jutri morejo miniti; gotovo pa jih razdere smrt. In koliko ljudi take sreče ne bi moglo doseči; sreča pa mora vendar vsem dosegljiva biti.

Naša sreča je torej v večnosti, pri Bogu. Naš razum hoče resnice; dobil jo bo v večnosti, ko bo Boga, večno in neskončno resnico, v obličje gledal. Naša volja hoče ljubiti in v ljubezni uživati; zadovoljilo se ji bo v večnosti, ko bo neskončno lepoto in dobroto Božjo ljubila in uživala.

Sedaj veš, kaj je Tvoj zadnji namen? sedaj veš, kje Te čaka sreča, po kateri vsa Tvoja narava koprni: v večnosti, onstran groba, pri Bogu. Tako uči naš razum, tako uči sveta vera.

2. Tvoj namen na zemlji.

Kaj pa na zemlji? Ako hočeš sebi dobro, moraš hoditi po poti, ki pelje v srečno večnost, da tam k Bogu prideš in tako silno zaželjeno srečo dobiš.

Kdo Ti bo pa to pot pokazal? Preslaba si, da bi jo našla sama. Moraš imeti učitelja, zanesljivega učitelja, Boga. On, ki Te je ustvaril, je moral vse tako urediti, da Ti in mi vsi moremo spoznati zadnji cilj in pot do njega. Saj drugače ne bi mogel zahtevati, da do cilja pridemo; ne bi nas mogel kaznovati, ko bi ga zgrešili. No, zares, Bog je za to poskrbel. Kako?

Prve starše je On sam poučil o cilju življenja in o njihovi nalogi na zemlji. Razodel se jim je, da so ga spoznali in dal jim je zapoved, naj se po Njegovi volji ravnajo in tako dosežejo srečno večnost.

Bog je torej izbral pouk, po katerem naj človek spozna svoj zadnji namen in namen na zemlji. Zadnji namen je večna sreča pri Njem v nebesih; pot do tega namena pa je na zemlji v tem, da človek Boga spozna, spozna Njegovo voljo in jo izpolnjuje. Tako je Bog sam že naše prve starše poučil.

Isto je Bog ljudem oznanjal po svetih očakih, po prerokih in nazadnje po Svojem Sinu, Odrešeniku našem Gospodu Jezusu Kristusu. Naš Odrešenik nam je oznanjeval Boga in večne resnice; zahteval je, naj vsi Božjo voljo izpolnjujemo in bodimo Bogu pokorni, kakor je tudi On sam prišel na svet, da izpolnjuje voljo Božjo in je bil Očetu pokoren do smrti, do smrti na križu.

Ko je pa Gospod Jezus svojo nalogo na zemlji izpolnil, je ustanovil svojo Cerkev, ki naj Njegovo delo nadaljuje do konca sveta. Naj vedno in vsem narodom oznanja Boga in večne resnice, naj jim oznanja

voljo Božjo, ki naj jo izpolnjujejo, ako hočejo dospeti v večno srečo.

V ta namen je v Cerkvi ustanovil poseben stan in mu dal pooblastilo, da v Njegovem Imenu delo odrešenja med narodi nadaljuje. Vsak, kdor veruje in voljo Božjo izpolnjuje, bo zveličan, kdor ne veruje in volje Božje ne izpolnjuje, bo pogubljen. Cerkev Jezusova je edino zveličalna. Kdor je po svojem zadolženju zunaj nje, ali pa je noče poslušati, se zveličati ne more.

Kaj ne, te resnice so Ti znane. Vendar sem jih zopet razložil, ker le na temelju teh resnic se moreva o Tvojem življenju dalje razgovarjati.

Da, je Bog v treh osebah; Kristus je Sin živega Boga, po katerem nam je Bog svojo voljo razodel; katoliško Cerkev je ustanovil Jezus, da nadaljuje Njegovo delo med narodi na zemlji. To so nepobitne resnice. Kdor išče pouka o nalogah svojega življenja drugod, ne pa v katoliški Cerkvi, ne pri Gospodu Jezusu Kristusu, ne more priti do resnice, mora zabresti v zmote.

To je pa tudi Tvoja sreča, da imaš v katoliški Cerkvi tako zanesljivo učiteljico. Kam bi se pa drugače za pouk obrnila? Kam? Ali k naprednjakom, k svobodomiselcem? Glej, toliko tisoč let že živi rod človeški na zemlji in naprednjaki in svobodomiselci trdijo, da se resnica o Bogu, o večnosti, o nalogah našega življenja šele išče! Da, trdijo, da o teh stvareh resnice doznati ni mogoče, da je vera za vsakega svobodna!

Kaj ne, Ti koj uvidiš, da so te misli zares obupne! Oh, živiš, smrti se približuješ, v večnost prideš, toda nič ne bi vedela, zakaj živiš, kaj je Tvoja naloga na zemlji, kaj je večnost. In tega ne bi nikdo vedel, niso vedeli milijoni, ki so pred nami živeli, ne bi vedeli milijoni, ki za nami pridejo!

Že te posledice Ti dokazujejo, da je svobodna misel zmotna misel in napredek svobodomiselcev napredek od resnice proč, napredek bolj globoko v zmoto. Ni čuda, da je neki brezverski modrijan naj-

novejših časov zapisal, da je za človeka nesreča, ker je pameten, in da je bolj srečna od njega žival, ki se naje, napije, ugodno po blatu valja, pa je zadovoljna.

Ti pa se tudi zanaprej oklepaj Jezusa in Njegove nezmotljive Cerkve. Kar že Tvoj razum zahteva, Te ona točno uči: »Na zemlji si, da Boga spoznavaš, Njega ljubiš, Njemu služiš in tako večno zveličanje dosežeš.«

3. Tvoje naravne moči.

Namen večni in namen na zemlji si spoznala. Sedaj Ti pa ne bo težko v tej luči uravnati vse svoje življenje. Jasno Ti je, da moreš svojo dušo in svoje telo, svoj poklic in svoj čas porabljati v službo Božjo.

a) Telo.

Imaš telo. Kako krasno je naše človeško telo! Pokonci stopamo, v vseh potezah obraza odseva notranje dušno življenje, krasno je visoko čelo, bistre, žarne oči, spretne roke in noge, sorazmerni vsi udje telesa. Čudno je dihanje, da se kri obnavlja, čudna moč v želodcu, ki hrano prebavlja in kri napravlja, čudno delovanje srca, možgan, hrbteničnega mozga, živcev in petero čutil: mi vidimo, slišimo, okušamo, duhamo, čutimo, gibljemo se! Sploh kako umetno in primerno so sestavljeni vsi udje človeškega telesa!

Da se obvaruješ mraza, da si ohraniš zdravje, da ne pokvariš svete sramežljivosti, si telo skrbno pokrivaš. Noben del telesa ni gnusen ali sramoten, saj so vsi od Boga in vsakemu je dana posebna naloga. Vsi deli telesa so častitljivi; vendar pa morajo posebno nekateri deli vedno biti pokriti in skriti radi hude poželjivosti, ki hoče po njih v nas gospodariti.

Tvoje telo je sedaj že dozorelo, je sposobno za svete in vzvišene namene Tvojega spola. Volja Božja je, da Svoje telo varuješ, da skrbiš za zdravje vseh udov, da nobenega ne pokvariš, da telesa Svojega v poželjivosti ne omadežuješ. Le zdravo telo, neomadeževano, neoskrunjeno telo more izpolnjevati naloge, za katere Ti je dano.

b) Duša.

V telesu prebiva neumrjoča duša. Duša je, ki Tvoje telo oživlja, da raste in čuti; duša je, kateri naj Tvoje telo služi, da opravlja svoje naloge na zemlji po volji Božji.

Duša je sicer v telesu in rabi telo za svoja dela, toda ni popolno na telo navezana, ter ima svoje življenje, ki telesne moči daleč presega.

Saj ima duša razum, po katerem spoznavaš resnico. Kaj ne, kako hrepeniš po resnici! Vse bi rada vedela. No, vseh reči vedeti ne moreš, nekatere pa moraš vedeti, ako hočeš, da izpolnjuješ Svojo nalogo na zemlji.

Vedeti moraš, kar je za Tvoj stan potrebno; vedeti moraš namreč vse, kar je treba za gospodinjstvo, kar je treba za delo doma, na travniku in na polju, kar je treba po sobi, v kuhinji, v hlevu, kar je treba za skrb pri obleki in za druge domače potrebe.

Pa to ti ne zadostuje; znala bi rada kaj več. Zato greš rada v izobraževalno društvo in v prostem času rada čitaš kako poučljivo knjigo ali koristen časopis. Pred vsem drugim moraš pa znati večne resnice, kakor jih razlaga katekizem in razlaga duhovni pastir v cerkvi.

Duša ima prosto voljo. Pa kaj naj prosta volja hoče? Vse, kar je dobro in se z resnico ujema. Volja je kakor kraljica v Tebi. Kaj ne, kakor volja hoče, Ti delaš, govoriš, misliš, hodiš, počivaš, ješ, piješ in sploh živiš! Kako imenitna je volja! Zato pa Bog hoče, da jo prav izobraziš in tako uravnaš, da bo samo to hotela, kar je prav, kar je zares dobro in plemenito.

Ni Ti Bog dal proste volje, da živiš kakor hočeš, ampak zato, da se sama odločuješ za izpolnjevanje svojih dolžnosti, kakor hoče Bog. Ne sme Te premagati strast, da se za hudobije odločiš, ampak Ti premaguj strast in odločuj se vedno le za čednost. Ravno zato, ker imaš prosto voljo, se vsako Tvoje delo računa Tebi v čast ali sramoto, v zasluženje ali kazen.

Glej, kako je od Tvoje proste volje odvisno Tvoje življenje na zemlji in v večnosti.

Duša ima tudi spomin, ki v sebi ohrani in obnavlja to, kar se naučiš in kar izkusiš. Kako važen je torej spomin! Važna je pa tudi domišljija, ki Ti kakor v slikah predstavlja, kar si videla, slišala, okusila, občutila, ki pa tudi sama nove slike v Tebi obrazi. Gorje, če domišljijo pokvariš, če ji grdih, ostudnih slik pokažeš; ponavljala Ti jih bo, sama še bolj gnusne ustvarjala in vsaki še tako čisti misli in predstavi bo dodala svoje umazanosti. Kaj ne, to nalogo domišljije čutiš? To je pa zato silno mučno, ker domišljija ni v naši oblasti, pa nas muči s svojo razbrzdanostjo, ako je nismo od prvih let obvarovali čiste in jo krotili.

4. Tvoje nadnaravne moči.

Ker želim, da sebe natanko spoznaš, sem Ti na kratko opisal, katere naravne moči imaš in kako v Tebi delujejo. S temi močmi moreš spoznati Boga, spoznati Njegovo voljo, izpolnjevati jo in bi mogla doseči naravni večni namen, namreč neko posebno, popolno, stalno srečo v nemotenem spoznanju Boga in v nemoteni ljubezni do Njega.

Toda, čuj skrivnost ljubezni Božje! On nam je določil višji namen: mi naj bi Njega gledali od obličja v obličje, gledali Njegovo neizmerno, neskončno veličanstvo, resničnost, dobroto, lepoto, ljubezen, v tem gledanju z Njim najbolj tesno združeni Božjo Njegovo dobroto, lepoto, sladkost in ljubezen tudi uživali in se tako udeleževali one iste neizrekljive sreče, katero uživa On sam. Res je, kar trdi sveti apostelj Pavel: »Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobenega človeka srce ni občutilo, kar je Bog pripravil njim, ki Njega ljubijo.« [1])

Ta namen je pa tako visok, da ga mi s svojimi naravnimi močmi ne moremo ne spoznati, ne doseči. Pa kako vendar zanj vemo, kako ga moremo doseči?

---

[1]) Kor. 2, 9.

Zanj vemo, ker nam ga je razodel Bog sam, ker nas je o njem poučil Jezus Kristus in nam ga oznanja sveta katoliška Cerkev. Kaj ne, sedaj boš še bolje razumela, kaj je večnost, kako pomenljivo vse Tvoje življenje, s katerim si moraš to večnost zaslužiti in zakaj je sam Sin Božji toliko storil, da nam ta namen omogoči.

Da, naš Zveličar nam je omogočil dosego tega namena, ki presega vse naše naravne, vse naše dušne in telesne moči, pa se zato imenuje nadnaraven namen. Naš Zveličar namreč nam ni samo povedal, da smo poklicani Boga naravnost gledati in vekomaj uživati, pripravil in zaslužil nam je tudi takih novih moči, po katerih postanemo sposobni, da do tega previsokega namena pridemo.

Ti želiš te nadnaravne moči bolje spoznati. Sicer so Ti nekoliko že znane iz katekizma, iz pridig in krščanskih naukov, toda naj Ti jih bolj natanko razložim, da se boš veselila življenja, da boš s temi močmi sodelovala, Boga nad vse ljubila, Njemu zvesto služila in postala vredna, da Njegovo lepoto, dobro, sladko ljubezen vekomaj vekomaj gledaš, vekomaj uživaš.

a) Posvečujoča milost.

Krščansko dekle, manjka mi besedi, da bi Ti posvečujočo milost natanko opisal; Bogu bom hvaležen, ako se mi posreči opisati jo tako, da se Ti bo vsaj dozdevalo, kako neprecenljiv dar je ta milost.

Zares ta milost je dar, ki ga Bog vlije v Tvojo dušo tako, da jo kar vso prešine in ji neko novo življenje podeli. Zrak je teman in hladen, kako pa se razsvetli in ogreje, ako ga prešinejo solnčni žarki! Kar so solnčni žarki za zrak, je posvečujoča milost za Tvojo dušo. Očisti jo greha in grešne umazanosti, vso jo prenovi s posebno lepoto in povzdigne na novo življenje. Že po naravi je duša Bogu podobna, ker je duh, ki ima razum in prosto voljo, ter bo večno živela; kaj ne, saj je tudi Bog duh, ima neskončen razum in najpopolnejšo voljo ter živi od vekomaj

do vekomaj. Bog ima vse to sam iz sebe; v Svoji dobroti je pa ustvaril našo dušo in jo storil deležno teh lastnosti, ki jih duša prejme od Boga v določeni meri, pa je Njemu podobna. Ta podoba pa se brezprimerno izpopolni, ko Bog duši vlije posvečujočo milost, po kateri se človek še bolj približa Bogu Milost Božja namreč je ustvarjena lastnost, ki je Božji naravi izredno podobna. Zato pa odseva tudi iz duše, ki je v milosti Božji, lepota in krasota Božja.

Ako to pomisliš, boš bolj natanko razumela nauk, da smo po tej milosti postali otroci Božji. Ti si otrok Svojih staršev, ker si od staršev dobila Svoje telesno življenje. Ker pa posvečujoča milost Božja Tvoji duši novo naravnost od Boga ustvarjeno življenje podeli, se po pravici imenuješ otrok Božji. Ljudje včasih kakega tujega otroka vzamejo za svojega, posinovijo ga; dajo mu s tem pravico do svojega premoženja, toda novega življenja, novih lastnosti mu pa dati ne morejo. Česar ne morejo ljudje, more Bog; posinovljenje pri Bogu pomeni veliko več, kakor pa posinovljenje pri ljudeh.

O kolika čast, Ti si otrok Božji, rojena si iz Boga, ker si od Boga v posvečujoči milosti dobila novo življenje, ki Tvojo naravo visoko presega. Iz tega pa sledi, da si postala tudi upravičeni dedič vsega, kar Tvoj nebeški Oče poseduje, pravico imaš do kraljestva nebeškega in po tem novem življenju si usposobljena, da boš nebeškega Očeta mogla kar naravnost gledati in presladko ljubezen Njegovo uživati vekomaj.

Ali se Ti sedaj vsaj nekoliko dozdeva, kaj je posvečujoča milost Božja, koliko bogastvo, kolika čast, kolika lepota! O najmanjši dar te milosti prekosi vse bogastvo, vse srebro in zlato vsega sveta! Te lepote sicer sedaj ne vidiš, pa je vendar resnična. Ali slepec vidi krasoto solnca, krasoto nočnega neba, krasoto gora, livad, dolin, planin? Ne, in vendar vsa ta lepota obstoji. Šele v večnosti boš to lepoto svoje duše gledala in se je vsa blažena veselila.

b) Čednosti.

Poslušaj še o novih čudežih, ki jih Bog v Tebi ustvarja. Bog Ti je dal dušo, v dušo pa je vcepil razne moči, da z njimi v življenju delaš to, kar je Tvoja dolžnost in Ti je Bog zapovedal, da storiš, ako hočeš doseči Svoj zadnji namen. O glavnih močeh sem Ti že pravil; saj sem Ti govoril o razumu in prosti volji.

Razum in volja morata pa še drugih sposobnosti imeti, da moreta prav delovati. Naj te samo na nekatere spomnim.

Večno resnico, Boga bi mogel um vsaj nekoliko spoznati; tedaj bi naša volja mogla vanj upati in vse dobro od Njega pričakovati, pa tudi ljubiti bi ga mogla radi Njegove dobrote vsaj nekoliko. Vidiš, imaš spoznanje Boga, v volji pa sposobnost za upanje in ljubezen.

Pa to še ni dovolj. Mi moramo imeti tudi sposobnosti, da sami sebe v vsakem oziru prav uravnamo do Boga, do bližnjega in do nas samih. Vse te razmere moramo pa tako uravnati, kakor je potrebno za naš večni cilj in namen.

Zato moram pa najpoprej spoznati, kako naj živim, da bo življenje temu namenu primerno; v mojem umu mora biti posebna sposobnost za to: imenujemo jo modrost. Moder namreč je tisti, ki tako živi, da zadnjega namena ne izgreši, ampak ga ima pred očmi v vsem dejanju in nehanju. Kdor je moder, mora v vseh okolnostih premišljevati, kaj ga k zadnjemu namenu pelje, mora sredstva spoznati in potem izbrati to, kar je prav.

Potem moram biti pripravljen temu namenu primerno vsestransko ravnati, naj se oziram na Boga, na bližnjega ali pa nase; vsakemu moram dati, kar mu gre: Bogu vdanost, pokorščino, podložnost, molitev, zaupanje; bližnjemu pustiti premoženje, dobro ime, zdravje; ako je bližnji namesto Boga, dolžan sem mu pokorščino; sebi varstvo dušnih in telesnih moči. Da to storiti morem in hočem, mora moja volja imeti

posebno sposobnost in lastnost, ki ji pravimo pravičnost.

Zatem moram to, kar je prav in dobro, izpolnjevati vedno, naj bo še tako težko, naj mi še tako hude težave prete. Da ne omagam, potrebujem v duši zopet nove sposobnosti in lastnosti, ki se imenuje srčnost, ž njo moram biti neustrašljiv, veledušen, potrpežljiv, stanoviten.

Nazadnje me pa od dobrega ne smejo odvrniti nobena naslajevanja, nobena ugodna uživanja; teh mikov se moram ubraniti. Kako pa? Z novo sposobnostjo in lastnostjo svoje volje, ki se imenuje zmernost. Zmernost mi pomaga, da ukrotim poželenje v jedi in pijači, da ukrotim spolno poželenje po prepovedanem mesenem uživanju, da ukrotim jezo in druge pogubne strasti.

Upam, da si me vsaj deloma razumela, kar sem Ti povedal. Vera, upanje, ljubezen, modrost, pravičnost, srčnost in zmernost so lastnosti v Tvoji duši, so sposobnosti, ki izpopolnjujejo Tvoj razum in Tvojo voljo, da moreš namenu primerno živeti. Ako so te lastnosti tako utrjene in razvite, da nekako lahko, spretno in stanovitno z njimi delaš, se imenujejo čednosti.

Toda to so naravne čednosti, katere si vsak človek lahko pridobi, ako se v njih prizadeva in vadi. Da si zmerna in trezna, srčna in pogumna, pravična in modra, to moreš doseči, ako se za to prizadevaš. Te lastnosti in čednosti nahajamo tudi pri poganih.

Mi smo pa kristjani in imamo namen, ki presega vse naše naravne moči. Pravil sem Ti že, kako Bog duši dá novo, nadnaravnemu namenu primerno življenje, ko vlije vanjo Svojo posvečujočo milost. In glej dobrote in milosti Božje, ko dušo tako povzdigne, obenem povzdigne tudi vse njene moči. Z milostjo dodá tudi umu in volji ter vsem drugim sposobnostim nadnaravnih sposobnosti.

S posvečujočo milostjo so namreč združene tri Božje čednosti: vera, upanje in ljubezen, pa štiri dejanske čednosti: modrost, pravičnost, srčnost in

zmernost. Vidiš, one naravne lastnosti in čednosti, ki sem jih zgoraj opisal, se z nadnaravnimi sposobnostmi prepoje in usposobijo delati za nadnaravni večni namen.

In zares, ali ne opazuješ, kako človek, ki se navadno greha varuje in je v milosti Božji, kako ta človek lahko veruje, kako hrepeni po Bogu, vanj upa, pa Njega tudi ljubi, ne ceni pa posvetnih stvari, ne ceni premoženja, uživanja, časti. Ta človek je moder in pred vsakim delom misli na večnost; on je pravičen do bližnjega, zmeren in trezen, čist in sramežljiv, pogumen, srčen, veledušen, potrpežljiv, in to vse, ker Bog tako hoče, on pa Boga ljubi, pa hoče storiti, kar On želi.

Kdor se pa za Boga ne zmeni, pa v grehe zabrede, ali želi Boga, ali ga ljubi, ali misli pri vseh delih na večnost, ali je vsestransko pravičen do staršev, do žene, do otrok, v govorjenju, v obrtu, v trgovini? ali je trezen, čist, zdržen, ali je potrpežljiv, krotak, prijazen, ali ne omaguje v težavah? Z grehom je zapravil milost Božjo in omenjene nadnaravne čednosti, zato je tako slab, tako narobe živi in ima le kake slabe naravne čednosti.

Pa dosti o tem. Hotel sem Ti pokazati, kake moči in sposobnosti so v Tvoji duši, če si v milosti Božji. Ako vse to prav premisliš, ali ne boš milosti Božje in omenjenih čednosti še bolj visoko cenila? še bolj se prizadevala, da jih ne izgubiš, ampak zmeraj bolj razvijaš? Pa tudi spoštovanje do sebe same Ti mora rasti, do Svoje duše, tako obdarovane, in do Svojega telesa, katero s svojimi udi duši za vse te čednosti služi.

c) Darovi Svetega Duha.

Kar Bog stori, stori vse popolno. Čednostno živeti ni lahko; in vendar moraš tako živeti, ako hočeš doseči Svoj zadnji namen, doseči večno srečo v Bogu, za katero si ustvarjena in katero si moraš v življenju prislužiti. Dobri Bog Ti pa hoče čednostno življenje olajšati. Zato Ti je pripravil sedem darov Sv. Duha.

Ti darovi naj bi izpopolnili duhovno uho, da navdihe Božje bolj točno slišiš, dodali moči, da razne čednosti bolj lahko vršiš in da tudi to storiš, kar je v čednostih težkega. Naj Ti še to nekoliko razložim, da spoznaš, kaj vse je v Tebi, v Tvoji duši.

Težka je zmernost, kako jo razna poželenja napadajo! Bog Ti pa vlije v dušo dar strahu Božjega: strah pred svetim, vsevednim Bogom Te izpreleti in hudo poželenje premagaš, v navdušenosti čista, deviška ostaneš.

Srčnost v bojih, v bridkostih, v nasprotovanju Ti omaguje. Bog Ti pa vlije v dušo dar moči: srčnost se Ti obnovi, boja se ne ustrašiš, bridkosti in bolečine rada, da, celo vesela prenašaš. Ako tega nisi poizkusila sama, poglej pobožne bolnike, poglej prave kristjane, kako trpe zaničevanje, preganjanje, ako treba tudi ječo in smrt. Ali ne poznaš mučenikov?

Pravičnost do Boga, do Njegovih namestnikov, do bližnjega Ti že preseda; že se hočeš Bogu izneveriti; že hočeš delati po Svoji glavi, ne po volji postavnih poglavarjev; nekaj Te nagiba poseči po premoženju bližnjega, natolcovati, opravljati ga. Bog Ti vlije dar pobožnosti: sedaj se Ti iznova vname ljubezen do Boga, kot do najboljšega očeta, Njemu hočeš biti vdana in zaradi Njega hočeš biti pokorna Njegovim namestnikom, zaradi Njega se ne dotakniti niti premoženja, niti dobrega imena bližnjega. Ali ne opažaš tega v vsakdanjem življenju?

Modrost ni lahka. Kdo bi se vedno in vedno na večnost oziral in po tem vsako svoje delo uravnaval! Omahuješ. Bog Ti vlije dar sveta, ki Ti prižge novo luč, da vidiš ceno in vrednost svoje duše, pa zato tudi potrebo, vpraševati se pri vsakem delu: ali to moji duši koristi, ali ji škoduje. Kaj ne, saj tudi Tebe nekaj goni, da se vedno tako povprašuješ? in kar poznaš dobrih kristjanov, ali niso vedno v skrbi za svojo dušo?

Vera je včasih temna, skoraj se Ti dvomi vzbujajo. Bog pa Ti vlije dar uma, da verske nauke ne-

kako v novi luči gledaš, jih bolj globoko spoznaš in nekako čutiš, da so resnični.

Upanje, da dosežeš večno življenje in vse za to potrebne pomoči, Ti slabi in pojenjuje; mami te svet in njegov blišč, mami Te čast, užitek, imetek; že na Boga nekako pozabljuješ, za večnost se slabo zmeniš, v časne zadeve se zatapljaš. Bog Ti vlije dar znanosti; sedaj Ti zasveti nova luč, sedaj spoznaš, da vse, kar Ti more dati svet, ni nič vredno, da vrednost ima samo to, kar Te v večnost pelja, kar ostane vekomaj. Ali imaš to luč v sebi? ali je ne vidiš pri poštenih kristjanih?

Ljubezen ugasuje; delo za Boga, življenje po volji Božji Te več ne veseli, vse je pusto, zoprno; že si se ga nekako naveličala, srce Ti poželi počutnih naslajevanj, ki jih dajejo svetne veselice in zabave. Bog Ti vlije v dušo žarek svoje modrosti, ki Ti prevzame dušo, pa zopet čutiš in okušaš, kako sladak je Bog, kako sladko je Bogu služiti, kako grenko pa je vse, kar Ti za uživanje ponuja svet. In ljubezen do Boga zopet vzplamti.

Glej, kaj darovi Sv. Duha v Tvoji duši store! Njih moč se kar čuti. So pa ti darovi združeni s posvečujočo milostjo Božjo, če tudi ne vsi v enaki meri in tudi ne pri vsakem človeku v isti meri. In zares, kdor je v milosti Božji, ali ne izpričuje s svojim življenjem, da ima te darove v svoji duši? Ali ni poln strahu Božjega, poln ljubezni Božje in moči v premagovanju težav? Ali ne misli povsod na korist svoje duše? Kako globoko ume verske resnice, kako se mu studi vse zemeljsko, ker je goljufno in minljivo, kako sladka mu je služba Božja!

Tega pa ne najdeš pri grešniku, ki je zapravil milost Božjo in z njo darove Sv. Duha. Poglej ga, ali ima kaj strahu Božjega, pobožnosti in moči zoper izkušnjave? ali misli resno na večnost in na svojo dušo? ali ima kaj razuma do večnih resnic? ali ni v zemeljska uživanja kar zatopljen, da bogastva za večnost še razumeti ne more? In ali se mu kar ne studi služba Božja, podložnost do Boga?

Odkod to? Oh zunanje življenje je izraz moči in lastnosti, ki so v duši, s katerimi duša po telesu deluje. Kolika razlika torej med dušo poštenega kristjana in med dušo navadnega grešnika. Ako boš, krščanska dekle, to pred očmi imela, ali ne boš še bolj vzplamtela v ljubezni do Boga, se Njega oklenila in vse storila, da si ohraniš posvečujočo milost Božjo pa z njo združene Božje in dejanske čednosti in darove Sv. Duha?

Pa še nekaj. Ali boš sedaj razumela, koliko je vredna Tvoja duša, ako je v posvečujoči milosti Božji ter jo krase vse čednosti in darovi Sv. Duha? Ali boš sedaj razumela, zakaj je sam Sin Božji prišel na svet, nam prinesel večne resnice in je za našo dušo prelil Svojo srčno kri, žrtvoval Božje Svoje življenje ?

d) Dejanska milost Božja.

Opisal sem Ti Tvojo dušo, ki je že po sebi Bogu podobna in Ti povedal, kako Tvoja duša po posvečujoči milosti Božji dobi novo življenje in še neizrekljivo večjo podobnost; naštel sem Ti nekatere moči Tvoje duše, posebno razum in voljo in Ti dodal, da tudi te naravne moči dobe novih sposobnosti, ki izvirajo iz posvečujoče milosti Božje in so z njo tesno združene; so pa tri Božje in štiri dejanske čednosti, ki močem duše dele to nadnaravno življenje; potem sem Ti razkril še sedem darov Sv. Duha, ki omenjenim sedmerim čednostim pomagajo, da se vsa, tudi najtežja dejanja opravljajo lahko in stalno in ki dušo store bolj sprejemljivo za navdihovanja od Boga.

Kaj ne, čudiš se, da ima Tvoja duša toliko moči. No, moči pa ne smejo počivati, ampak dal Ti jih je Bog zato, da z njimi delaš. Zato se morajo prebuditi. Imaš oko; ako hočeš, da oko tudi vidi, mora ga zadeti svetloba in zbuditi na gledanje. Isto velja za Tvoje dušne naravne in nadnaravne moči: zbuditi se morajo za delo. Kdo to stori? Bog po dejanski svoji milosti.

Ta milost razsvetli um, da spozna, kaj je prav, kaj pa ne, in izpodbudi voljo, da hudo sovraži, dobro pa hoče, ljubi in stori. To delovanje milosti lahko v Sebi čutiš, ker včasih prav glasno govori. Ali ne čutiš v Sebi, da resnico in čednost včasih bolj svetlo in hitro spoznavaš in da se Ti volja prav močno nagiba, da storiš to in ono dobro, pa opustiš to in ono zlo? Ali si kdaj prav srčno molila? morda pred tabernakeljnom, k presvetemu Srcu Jezusovemu, k Devici Mariji? Ali si se udeležila kdaj svetega misijona? Ali si bila kdaj na Božjem potu? Kaj ne, kako jasne so Ti naenkrat večne resnice, kako krasna čednost, kako gnusen greh, kako se Ti vžiga volja, kako trdno sklepaš greh pustiti, strasti premagovati, čisto živeti, Boga ljubiti in Njegovo voljo izpolnjevati!

Kdo dela vse to v Tebi? Odgovorim, da dejanska milost Božja, to je njeno delovanje. Ona nas k dejanju izpodbudi, potem nam pa pri delu še pomaga. Prehiti nas torej in ona nam vzbudi prvo misel na zveličalna dela. Moremo se ji upreti in njen glas preslišati, njeno nagibanje potlačiti, ali se ji s prosto voljo vdati. Ako se ji vdaš, Te ta milost še ne zapusti, ampak s Teboj dela z nadnaravno močjo. Samson je imel po naravi roko tako močno kakor drugi junaki; toda včasih mu je Bog podelil še večjo, nenavadno moč, ki se je z navadno združila, pa je Samson doprinesel dela, katerih bi sicer ne mogel storiti.

Sedaj veš, kaj je dejanska milost. Ni stalna v Tvoji duši, ampak pride in odide. Potrebna pa je, ker drugače bi vse naše dušne moči ostale nekako mrtve, nedelavne. Ker je ta milost vsem potrebna, jo Bog tudi vsakemu človeku podeljuje, da se more vsakdo zveličati, kdor le hoče prostovoljno z njo sodelovati.

Bog jo dá grešniku, da se spozna, izpreobrne in vse stori, kar je potrebno, da dobi posvečujočo milost Božjo, z njo združene čednosti in darove Sv. Duha. To se zgodi pri Zakramentu sv. krsta in svete pokore.

Bog jo podeli pravičnemu, da se more v pravičnosti, v stanu posvečujoče milosti Božje vzdržati

zoper nasprotovanja, katerim smo v tem življenju izpostavljeni. Kmalu Ti pokažem sovražnike, no, pa jih tudi sama v srcu čutiš, ki na nas pritiskajo, da bi nas odvrnili od dobrega, od čednosti, navrnili pa na zlo, na greh. Naše življenje je res vedna vojska; boriti se moramo; zmagati pa moremo le, ako nas varuje Bog in nam podeli zmagovalnih dejanskih milosti.

Ni pa dovolj le sovražnike odbijati, mi moramo tudi dobro delati, izpolnjevati moramo Božje in cerkvene zapovedi, pa dolžnosti svojega stanu. To je vsakdanje opravilo kristjanovo, s katerim si prisluži krono večnega življenja. Da pa moremo tako živeti, nam je dal Bog že imenovane čednostne moči, darove, in daje nam tudi dejansko svojo milost.

Ako bomo z dejansko milostjo vedno sodelovali, bomo ostali do konca stanovitni. Ta stanovitnost je poseben dar Božji. Boriti se od dneva do dneva zoper vse izkušnjave in strasti, izpolnjevati vedno in natančno vse dolžnosti in vse zapovedi, presega naše navadne moči in navadno pomoč Božjo. Zato je potrebno, da nam Bog v posebno težkih okolnostih podeli tudi posebno uspešnih dejanskih milosti. Teh si ne moremo prislužiti, pač pa z molitvijo izprositi; za molitev pa imamo vedno dovolj dejanske milosti na razpolago. Ako ubogamo to milost in molimo, si bomo izprosili tistih posebnih milosti, ki so nam potrebne, da ostanemo stanovitni do smrti.

Kaj ne, ko to premišljujemo, moramo vzklikniti: O dobrote, o ljubezni in modrosti Božje!

e) Naša sladka skrivnost.

Krščanska dekle! mnogo prelepega si slišala o tem, kaj se v Tvoji duši godi in kaj Bog vse v Tvoji duši dela, da prav živiš in se usposobiš po smrti gledati Njega kar naravnost. Sedaj Ti moram pa še eno sladko skrivnost razodeti: ako si v posvečujoči milosti Božji, prebiva v Tebi na neki poseben skrivnosten način sam Sveti Duh.

S svojim umom mi te skrivnosti ne moremo dokazati, toda gotova je, saj nam jo je Bog razodel. Čuj, kaj je rekel naš Zveličar: »Prosil bom Očeta in poslal Vam bo drugega tolažnika, da pri Vas ostane vekomaj ..., spoznali ga boste, ker ostal bo pri Vas in bo v Vas.«[1]) Tudi sv. Pavel govori o njem, rekoč: »Ljubezen je razlita v srca naša po Svetem Duhu, ki nam je dan.«[2]) Isto trdijo sv. očetje in uči sv. Cerkev.

Sveti Duh torej prebiva pri nas in v nas na poseben način in stopa z nami, z našo dušo v novo zvezo; ta zveza je pa v tem, da nam vedno podeljuje posvečujočo in dejansko milost Božjo, pa tudi Svojih sedem darov. Posvečujoča milost Božja ustvarja v nas posebno zvezo s Svetim Duhom in je ta posebna zveza njen najvišji in zadnji učinek.

O kolika čast zate, kolika čast za nas je to bivanje Svetega Duha v nas! Sedaj razumemo, zakaj se naša telesa imenujejo tempelj Sv. Duha: Sveti Duh v njih prebiva in jih posvečuje. Sedaj spoznamo, kaj hoče reči sv. pismo, ko nam trdi, da smo kot otroci Božji deležni Božje narave: saj je Sveti Duh sam v nas, nam podeljuje posvečujočo milost in nas osebno povzdiguje na čast otrok Božjih.

Odtod pa tudi lahko sklepaš, kako častitljivo je Tvoje telo in kako moraš skrbeti, da ga ne oskruniš, da se ne podaš poželjivosti, ampak ga varuješ v čistosti, da more Sveti Duh v Tebi ostati: z nečistimi dejanji pa bi Svetega Duha iz Sebe izgnala, kar bi bilo zate največja nesreča, za Svetega Duha pa grozno razžaljenje.

5. Viri nadnaravnih moči.

Ko vso lepoto Svoje duše premišljuješ, nehote se Ti vzbuja vprašanje: odkod pa izvirajo vse naštete moči? Kam naj se obrnemo, da jih dobimo in pomnožimo?

Na to vprašanje si lahko sama odgovoriš, saj si se o tem v katekizmu učila. Vendar pa ne bo odveč,

[1]) Jan. 14, 16. 17.
[2]) Rim, 5, 5.

ako Te na vse to spomnim še jaz. Je pa več raznih virov, ki so med seboj nekako zvezani in združeni. Naj še to opomnim, da sedaj ne mislim na naše naravne moči. Te pridejo od Boga Stvarnika, ki ustvari dušo in jo združi s telesom, da ga poživlja in v njem svoje moči razvija. Mislim le na nadnaravne moči: na posvečujočo in dejansko milost Božjo, na Božje in dejanske čednosti, na darove Svetega Duha in na Svetega Duha samega.

a) Srce Jezusovo.

Vodnjak, iz katerega nam vse te milosti pritekajo, je Božje Srce Jezusovo. Zares koj izpočetka je vse te milosti našim prvim staršem daroval Stvarnik sam. Z upornostjo so jih izgubili. Nazaj pa jih je zaslužil naš Zveličar s Svojim življenjem, s Svojim trpljenjem, s Svojo smrtjo. S tem je zadostil pravici Božji, poplačal naše dolgove ter zaslužil iznova vse te nadnaravne moči. V Njegovem Srcu so zbrane, odtod nam pritekajo, odtod se po celem svetu razlivajo.

b) Sveti Duh.

Naš Zveličar je tako odredil, da nam zaslužene milosti deli Sveti Duh. Ko je Zveličar šel v nebesa, je obljubil Svetega Duha, ki Ga bo poslal, da Cerkev razsvetljuje, posvečuje in vodi. On je sama ljubezen; On izhaja iz Očeta in Sina, ki se neskončno ljubita; ta Njihova medsebojna neskončna ljubezen je pa ravno Sveti Duh. Zato se dela ljubezni Njemu pripisujejo. In ali ni posvečujoča milost Božja z vsemi darovi, ki so z njo vedno združeni, delo neskončne ljubezni? in ali ni ravno ljubezen, s katero Sveti Duh v naših srcih na poseben način prebiva?

c) Sveta maša.

Sveta maša je nekrvava daritev katoliške Cerkve. V njej se ponavlja žrtev na križu, ponavlja po vsem svetu neprestano in se bo ponavljala do konca sveta.

Kakor se je Jezus na križu za vse daroval in nam je s to daritvijo zaslužil vse milosti in darove, tako se sedaj daruje na naših oltarjih pri sveti maši, da nam zasluženja svetega križa blizu prinese, jih nam razdeli, da se jih udeležimo. Po sveti maši moremo dobiti vse milosti, kar jih potrebujemo za dušo in telo, za časnost in večnost.

Kdo pa je, ki izpreminja kruh v Jezusovo telo in vino v Njegovo kri? Jezus Kristus po Svetem Duhu. In kdo nam sedaj zasluženja te daritve deli in jih presaja v našo dušo? Sveti Duh, ker vsako posvečenje se mora pripisavati le Njemu.

d) Sveti Zakramenti.

Prepričana si, da po sveti maši moreš dobiti vse milosti. Vendar pa z menoj vred želiš znamenj, iz katerih bi prav gotovo vedela, da si ravno sedaj dobila potrebno milost in pomoč. Zveličar je tej upravičeni želji zadostil. Ustanovil je svete Zakramente, po katerih nam Sveti Duh deli potrebne milosti, zajete iz Božjega Srca Jezusovega. Sedaj pa veš, da ravno v tistem trenutku, ko prejmeš kak Zakrament, dobiš tudi dotično milost.

Na svet si prišla brez posvečujoče milosti, torej tudi nisi imela ne Božjih in dejanskih čednosti, ne darov Svetega Duha. Prejela si sveti krst. V tem hipu Ti je Sveti Duh vlil v Tvojo dušo posvečujočo milost Božjo, vse čednosti in svoje darove; izbrisal se Ti je izvirni greh, prerodila si se v otroka Božjega in postala si dedič nebeškega kraljestva. Po neizbrisljivem znamenju si dobila pravico do vseh onih dejanskih milosti, ki Ti bodo potrebne za življenje, dostojno otroka Božjega.

Tako osrečena in posvečena si rasla. Prišla so nevarna leta, začela si se zavedati svojega življenja, zavedati se, kaj je dobro in kaj hudo, in mogla bi izgubiti pri sv. krstu pridobljene milosti, zapraviti pri svetem krstu pridobljeno nadnaravno življenje. V tem času si prejela sveto birmo, prejela v posebni

meri Svetega Duha, Njegove darove in pomoč za zmagonosno vojskovanje zoper sovražnike Tvojega nadnaravnega življenja; po novem neizbrisljivem znamenju si dobila pravico do posebne dejanske milosti, potrebne za zmago v borbah življenja; zraven se Ti je pomnožila posvečujoča milost Božja.

V nevarnostih življenja si bila morda ranjena, morda si zadobila smrtno rano, izgubila nadnaravno življenje in za nebesa postala mrtva. Kaj sedaj, ali se ne boš nikdar več prebudila k nadnaravnemu življenju? je li izgubljeno za vekomaj, da priti v nebesa k Bogu, k Očetu nikoli ne boš mogla? O ne! Poglej ljubezen Jezusovega svetega Srca. Ustanovil je Zakrament svete pokore. V tem Zakramentu Te po Svetem Duhu vzbudi k novemu nadnaravnemu življenju, vlije zopet v Tvojo dušo posvečujočo milost Božjo z vsemi čednostmi in darovi, ki so z njo združeni. Ti zopet oživiš, zopet si otrok Božji. Ako pa nisi bila mrtva in ta Zakrament prejmeš, se ti posvečujoča milost pomnoži, pomnože pa tudi vse čednosti in darovi.

In kaj naj porečem o Zakramentu sv. Rešnjega Telesa? To je angelski kruh, pripravljen za Tvojo dušo, da se vse nadnaravno življenje posebno pokrepča in pomnoži. Telo potrebuje telesne hrane, da ostane močno in sposobno za najtežja dela. Tako potrebuje tudi duša hrane za svoje nadnaravno življenje, da v trudu ne opeša, ne omedli, ne umrje, ampak ostane živa, krepka, zdrava, delavna. In, strmi krščanska dekle, strmi: ta hrana je samo sveto Rešnje Telo! O kaj je milost Božja z vsemi čednostmi in darovi, ako nam naš Zveličar daje Svoje sveto Rešnje Telo, da nam jo ohrani in pomnoži! O ljubezni! In zares, kako krščansko in čednostno žive, délajo in trpe oni ljudje, ki pogostokrat pristopajo h Gospodovi mizi!

Ako oboliš, potrebuješ nove pomoči, da moreš bolezen prenašati, da v smrtni borbi ne obupaš, da moreš srečno umreti. Tvoj Zveličar je za to poskrbel. Ustanovil je Zakrament svetega poslednjega olja. V

tem Zakramentu pomnoži Sveti Duh v bolniku posvečujočo milost Božjo s čednostmi in darovi, izbriše ostanke grehov v duši in ji dá one dejanske milosti, ki so potrebne, da bolnik svojo bolezen voljno trpi, da se vda v voljo Božjo in tudi smrt vdano pričakuje.

Zakramenta svetega zakona in svetega mašniškega posvečenja pa zopet pomnožita posvečujočo milost Božjo in dasta dotičnikom pravico za vse one dejanske milosti, ki jih potrebujemo za natančno izpolnjevanje vseh stanovskih dolžnosti.

Ako vse to premisliš, ali ne boš občudovala ljubezni Srca Jezusovega, ki je za vse okolnosti Tvojega življenja tako bogato poskrbel, da nadnaravnega življenja ne izgubiš, marveč ga od dneva do dneva pomnožuješ, in ako si bila tako nesrečna, da si ga izgubila, da ga moreš zopet nazaj dobiti. Ali ne boš svetih Zakramentov še bolj cenila? ali ne boš Zakramentov svete pokore in svetega Rešnjega Telesa prav rada prejemala? Saj vendar spoznaš, kako sta Ti potrebna, da nadnaravno življenje v duši ohraniš, zmeraj bolj krepiš in vedno pomnožuješ! Če bi za svete Zakramente ne marala, bi bila neizrečeno nespametna in bi kazala, da Ti ne poznaš, ne ceniš življenja milosti Božje, ne časti otrok Božjih, ne svetih nebes, marveč vse to zametavaš, zaničuješ: in vendar je za to nadnaravno življenje prišel na svet sam Sin Božji, za Te trpel in umrl, ustanovil Svojo Cerkev in v njej Zakramente, celo Zakrament svetega Rešnjega Telesa!

Dekle krščanska, premišljuj!

e) Devica Marija.

Ko Ti govorim o studencih milosti Božje, ne smem pozabiti prečiste Device Marije. Saj Jo sveta Cerkev imenuje »mater milosti Božje, vrata nebeška, pomoč kristjanov«. Pa je tudi v zvezi z Zveličarjem in s Svetim Duhom.

Ona je Mati Zveličarja, ki Ga je spočela od Svetega Duha. Bog nam je dal Zveličarja po Mariji.

Marija je pri delu odrešenja z Jezusom sodelovala. Privolila je v imenu človeškega rodu, da postane Mati Zveličarjeva; v tempeljnu Ga je nebeškemu Očetu za nas darovala; na Kalvariji je z Njim trpela, z Njim umirala. Zato pa ni čuda, da ima poseben vpliv tudi pri podeljevanju vseh milosti in darov, katere nam je Jezus, Njen Sin, zaslužil s Svojim življenjem, s Svojim trpljenjem in s Svojo smrtjo. Cerkveni učitelji trdijo, da je Marija zakladnica vsega tega nebeškega bogastva in da nam vse milosti pritekajo po Njej.

Božje Srce Jezusovo je morje milosti in darov Božjih; iz tega morja jih zajema vse Sveti Duh, ki nam jih deli po Devici Mariji, deli na Njeno priprošnjo in na Njeno željo. Zato pa tudi po pravici imenujemo Marijo našo Mater. Od telesne matere nam prihaja telesno življenje; nadnaravno življenje pa nam prihaja po Devici Mariji, ki nam Jo je umirajoči Zveličar dal kot Mater. Kakor je Marija sodelovala pri delu odrešenja, tako sedaj sodeluje za izvršitev tega dela pri posameznih osebah.

Ker je mati Odrešenikova, gotovo želi, da bi se odrešenja udeležili vsi, da bi se torej vsi prerodili, dobili v dušo nadnaravno življenje, namreč posvečujočo milost Božjo z vsemi čednostmi in darovi Svetega Duha. Ko smo to življenje dobili, gotovo Ona želi, da si ga ohranimo in pomnožujemo. Pa kako Ona to doseže? Izprosi nam onih dejanskih milosti, ki nam razsvetle um, da spoznamo svoje dolžnosti, da spoznamo voljo Božjo, pa nam tudi voljo vnamejo in okrepe, da se poprimemo pravega krščanskega življenja, da premagujemo izkušnjave in radi prejemamo svete Zakramente, po katerih nam nadnaravno življenje prihaja, se nam ohranjuje in pomnožuje.

In ali ne izkušaš take pomoči Marijine na Sebi in na vseh ljudeh? Kdaj pa najbolj radi prejemamo svete Zakramente in kje? Ali ne ob Marijinih praznikih, ali ne o Šmarnicah, ali ne na Marijinih Božjih potih? Odkod to nagibanje v naši duši? Oh, odkod? Od prečiste Device in Matere Božje Marije.

Kako srečna si torej, ker Marijo poznaš, ker Marijo častiš, ker Marijo ljubiš. Morda si tudi v Marijini družbi in si slovesno izbrala Marijo sebi za Gospo, Priprošnjico in Mater. Ako si to storila, tedaj si z Marijo v posebno tesni zvezi: Ti si Njena podložnica, varovanka in hči. O sreče!

f) Molitev.

Sedaj veš, odkod in po katerih studencih Ti priteka nadnaravno življenje milosti Božje. Toda še nekaj moraš vedeti in storiti, da Ti milost zares v Tvoje srce priteče, in se na novo življenje preporodiš. Moliti moraš.

Molitev je Tvoja prva dolžnost na zemlji. Ali nisi dolžna z vsem Svojim življenjem priznati Boga kot Svojega Stvarnika in zato Svojega najvišjega neomejenega Gospodarja? Ti moraš torej Boga častiti. Kdor Boga ne časti, zanemarja bistveno svojo dolžnost. Glavni del tega češčenja je pa ravno molitev. Saj se v molitvi pred Bogom ponižaš, v molitvi slaviš Njegovo vsemogočnost, Njegovo dobroto in zvestobo, Njegovo ljubezen in Njegovo usmiljenje. Kako imenitna in potrebna je torej molitev za vse Tvoje življenje!

Prav posebno potrebna in važna je pa molitev za vse Tvoje nadnaravno življenje še zato, ker je Bog tako odločil, da nam Svojo pomoč in Svoje milosti navadno deli le tedaj, ako ga zanje prosimo. Znaj in vedi, da ni zveličanja brez milosti Božje, milosti Božje pa ni brez molitve. Kdor more moliti, mora moliti, da milost Božjo dobi. Ali nas sveto pismo ne opominja vedno in vedno, da molimo in Boga prosimo? O potrebi molitve govore ravno tako tudi cerkveni očetje. Sv. Avguštin trdi, da se nikdo ne zveliča brez pomoči Božje, da pa te pomoči nikdo ne zasluži brez molitve.

Tudi dobra molitev je že milost Božja. A te milosti, milosti molitve, Bog nikomur ne odreče. Če

pa molimo, nam Bog dá nadaljnjih dejanskih milosti, ki so potrebne za nadnaravno življenje.

Bog, ki je neodvisen Gospodar vseh milosti, je odločil, da jih navadno podeljuje le onim, ki Ga prosijo. Ko molimo, se pred Bogom ponižamo, spoznamo svoje potrebe in svojo odvisnost od Njega in se s tem storimo sprejemljive za Njegovo milost. Zraven je molitev za milosti izredno lahko sredstvo. Ako milosti še toliko ne cenimo, da bi zanje molili, pač nismo vredni, da bi jih prejeli.

Ako pa prosimo, moremo od Boga vse doseči. To sklepamo iz tega, ker je po volji Božji molitev potrebna za vsak dar od Boga: ako je potrebna za vsak dar, moramo po njej dobiti vsak dar.

In zares, ali Ti tega ne dokazuje vsakdanja izkušnja? Zapovedi Božje so težke in zoprne samo onemu, ki ne moli; kdor pa moli, jih veselo izpolnjuje. Tudi izkušnjave in strasti nam ne morejo škodovati, ako molimo; ni je strasti, katere ne bi mogli premagati z molitvijo. In za milost stanovitnosti dobro vemo, da je ne moremo zaslužiti, pač pa jo moremo izprositi s ponižno in stanovitno molitvijo. Da, molitev nam pomaga doseči najvišjo popolnost; zares, molitev sama še ni popolnost, pač pa nam pomaga, da v stanovitnem zatajevanju svoje srce od vsega odtrgamo in od vsega očistimo, kar se protivi volji Božji in da zmeraj in povsod le voljo Božjo izpolnjujemo. Tudi zveličanje bližnjega dosežeš z molitvijo. Radi Tvoje molitve daje Bog bližnjemu onih dejanskih milosti, ki so mu potrebne, da veruje ali da se izpreobrne ali da izkušnjave premaga in stanoviten ostane.

Odkod tako velika moč molitve? Oh, odkod? Naslanja se pred vsem na dobroto Božjo, na usmiljenje Božje. Kdor prosi, ne zahteva pravice, ampak zdihuje po milosti. Ako se pa za nas zavzema Božje usmiljenje, je vse pridobljeno, saj je to usmiljenje vsemogočno, pa tudi milostno in se ozira na naše potrebe in slabosti.

Potem se pa moč molitve naslanja tudi na zvestobo in resničnost Božjo. Saj se je Bog sam zavezal, da nas bo uslišal, ako Ga prosimo. Ali ni rekel: »Prosite in prejeli boste! Zares, vse boste dobili, za karkoli prosite!« Torej vse bomo dobili, nič ni izvzeto.

Naj Ti to zadostuje. Sedaj veš, zakaj moraš moliti in da se brez molitve ne moreš zveličati. Sedaj pa tudi veš, kako potrebno je češčenje Božjega Srca Jezusovega in češčenje prečiste Device Marije. Saj boš iz Srca Jezusovega po Mariji le tedaj dobila vse milostne pomoči, ako boš prosila in molila. Moli torej, moli rada, moli prisrčno, moli stanovitno!

6. Temna stran življenja.

Krščanska dekle! Kaj ne, ko si prečitala moje pouke, se čudiš krasoti notranjega življenja, slaviš dobroto in ljubezen Božjo, katera Ti je pripravila tako vzvišen namen in toliko pripomočkov, da ga dosežeš.

Toda, ko gledaš v Svoje srce in premišljuješ vse, kar se v Tebi godi, zapaziš mnogo, mnogo senčnih strani, mnogo nagibov, občutkov, predstav in misli, ki Te silno odvračajo od življenja, kakor sem Ti ga opisal do sedaj.

V sebi čutiš nekaj, kar Te vleče k večji prostosti. Vedno pred očmi imeti Boga, dušo, večnost, je nekako prehudo, preveč si omejena, svobodneje bi rada živela. In paziti vedno na voljo staršev! Oh, kako je to zoprno! Mika Te v tovarišije, mika v zabave, vleče Te nekaj v veselo družbo mladeničev: starši branijo, vest se oglaša! Kaj sedaj? Nevoljna si, jezna si; staršem odgovarjaš, morda kljubuješ; vest si umirjuješ z raznimi izgovori. Oh, kako si včasih nemirna in nesrečna!

To so temne strani Tvojega srca. Oh, pa še bolj čudne misli Te razburjajo; neki čuden ogenj se Ti vžiga, neko poprej nepoznano poželenje se Ti vzbuja, postaja silnejše in žene Te iskat telesnih naslad, niz-

kih uživanj, pred katerimi sicer zatrepetaš, pa se Ti vendar vsiljujejo in morda jim kdaj zadovoljiš: ko si jim zadovoljila, izgubila si mir srca, sama sebe se sramuješ.

Gotovo želiš, naj bi Ti tudi to temno stran Tvojega notranjega življenja razložil in pojasnil. Tvoji želji rad ustrežem; saj Te želim oborožiti za vojsko zoper te sovražnike Tvoje, saj srčno želim, da ostaneš zvesta svojemu namenu na zemlji in v večnosti, saj iskreno želim, da dosežeš časno in večno srečo. Čuj torej!

7. Viri tmin v Tebi.

Človek je sam sebi uganka. Od starih časov so se najbolj plemeniti možje prizadevali, kako bi to uganko rešili. Prašali so se, odkod ta dvojna sila v našem srcu?

Nekaj me vleče k plemenitim čednostim, katere odobravam in cenim; vleče me k zmernosti, k čistosti, k pravičnosti, k odkritosrčnosti, k pokorščini, k ljubeznivosti in krotkosti, vleče me k Bogu; toda neka skoraj bolj silna moč pa me vleče k samoljubnosti, k svojevoljnosti, k telesnemu in spolnemu uživanju, k prikritosti, k razdraženosti, k opravljanju, k natolcevanju, česar sicer ne odobravam, ampak obsojam. In vendar storim to, kar obsojam, ne storim pa onega, kar odobravam.

Odkod ta nesklad v meni? Kako naj ga odstranim? vprašuješ. Odgovor naj sledi.

a) Pokvarjena narava.

Imaš dušo in telo. Neumrjoča duša je visoko nad razpadljivim telesom. Telo brez duše je mrtvo, duša ga oživlja. Karkoli je življenja v človeku, vse pride od duše. Kako tesno je torej duša s telesom združena!

Sedaj bi se sklepalo, da mora duša vladati in da ji mora telo popolnoma pokorno biti. Toda kaj opažaš v sebi? Kaj lahko se zgodi, da prevladuje telo in kar je telesnega. Pomisli samo na počitek, na jed

in pijačo, na telesno poželjivost, sploh na počutnost. Duša se težko bori, pogostokrat omaga, ker počutnost našo prosto voljo nase pritegne. Odkod ta slabost duše in ta silna moč počutnosti?

Modrijani so to ugibali. Semintja se jim je dozdevalo, da spočetka ni moglo tako biti. Kar so pa modrijani le ugibali, vemo mi dobro in zanesljivo. Spočetka je dal Bog človeku moč nad počutnostjo. Ko je pa človek grešil, se je počutnost razvila in je silno močna postala. Razlog te silne moči je tudi ta okolnost, da je po grehu naš um potemnel in je volja oslabela, pa more lažje podleči.

Torej po prvem grehu je prišel ta nesklad v nas; po tem grehu se je narava naša pokvarila; to pokvarjeno naravo smo po svojih starših od Adama in Eve podedovali. Pa tudi naravnost od svojih staršev si mogla podedovati še večjo nagnjenost na strasti in počutnost. Ako bi bili Tvoj oče vdani pijači, ako bi bili mati jezni, sovražni, leni, strastni, ko so Te nosili pod svojim srcem in dojili na svojih prsih, ako bi bili Tvoji starši poprej razuzdani, tedaj bi bila tudi od njih vsaj nagnjenje do teh slabosti podedovala in ne bilo bi čuda, ako bi se bile te slabosti v Tebi posebno močno razvile, da bi morala veliko trpeti in bi se le težko premagala. Tvoja narava bi bila še bolj pokvarjena.

Ali ko bi bila slabo vzgojena; bi bilo pri vas doma mnogo prepira in kletve, mnogo jeze, sovražnosti in vpitja, morda marsikaj proti sveti sramežljivosti; ako bi v taki hiši vzrasla, tedaj bi ne bilo čuda, ako bi bil v Tvoji duši bujno in naglo ponarasel osat in plevel. Ni čuda, ako bi bila tudi Ti hitro jezna in togotna in kljubovalna, ako bi tudi Ti rada sirovo klela, ako bi imela posebno hudo nagnjenje zoper sveto čistost. Glej, Tvoja narava bi se bila prav zgodaj še bolj pokvarila.

Če v duši trpiš, pomisli nazaj, ali nisi bila morda prav zgodaj pohujšana? Pohujšana doma, pohujšana na potu v šolo in iz šole, pohujšana na paši ali pri kakem drugem delu? Ako si bila tako nesrečna, ne

čudi se, da Te je hudo poželjenje skoraj zasužnjilo, da se Ti vzbuja vedno, podnevi, ponoči, doma in povsod.

Pokazal sem ti splošen razlog za tisto temno in prežalostno stran v Tvojem dušnem življenju. Kaj ne, to Te žalosti? Oh, mene tudi, ko Te gledam, kako omaguješ, kako si v nevarnosti, da padeš globoko in si morda že padla . . .

b) Samoljubnost.

Poglejva pa še nekatera posebna nagnjenja, ki so v Tebi in iz katerih marsikaj hudega izvira.

Prav posebno bogat vir hudega je samoljubnost. Ko to besedo čuješ, boš vprašala, ali ne smeš sama sebe ljubiti? Odgovorim Ti: ne le smeš, ampak naravnost moraš sebe ljubiti, toda ta Tvoja ljubezen mora biti prav urejena.

Kaj ne, tedaj ljubiš sama sebe, ako si dobro hočeš. No, tako koprnenje po dobrem je pa sam Stvarnik vsadil v Tvoje srce. Ali ne želiš, ne koprniš po popolni, po večni, po stalni sreči? Koprniš. O tem sva že govorila in videla, v čem ta sreča obstoji. Ona obstoji v večni sreči pri Bogu, katero si moraš zaslužiti s tem, da na zemlji Boga ljubiš in se prizadevaš Njegovo voljo izpolnjevati.

Zato se nam je Bog razodel, zato nam je dal toliko naravnih in nadnaravnih moči, zato toliko virov, iz katerih moremo zajemati te moči, kakor sem Ti že obširno pokazal. Ako torej sama sebe ljubiš, boš vsa ta sredstva uporabljala, da se s svojo prosto voljo okleneš volje Božje in le njo izpolnjuješ, naj bi bilo to še tako težko.

To bi bila prava ljubezen do sebe same. Toda drugačna ljubezen do sebe same se Ti v srcu vzbuja in razvija. Ali ne čutiš v sebi premočnega nagiba, da iščeš le sebe, da hočeš le svojo voljo, da zadostuješ le svojim željam neglede na Boga in na Njegovo sveto voljo? Ali ne čutiš, kako se veseliš in nad druge povzdiguješ, ako si bolj spretna, ako imaš lepše lice in bolj primerno telo, ako imaš krasnejšo obleko,

ako Te ljudje hvalijo, povzdigujejo, se Ti prilizujejo? Ali ne čutiš, kako si želiš naslad, uživanja, zabav, ljubezni neglede na voljo Božjo? Ali ne čutiš, kako Te nekaj grize in peče, ako Te kdo poniža, ako Ti druge predpostavljajo, ako drugo bolj slave, se ji bolj prilizujejo? Glej, to je napačna samoljubnost, ker si hoče sicer dobro, toda ne resnično, ampak le dozdevno dobro, iz katerega zate toliko hudega izvira.

Da, toliko hudega! Le poglej v Svoje srce in izprevidela boš, da iz samoljubja izvira trojno hudo poželenje s sedmerimi glavnimi grehi.

Človek samega sebe napačno ljubi in zato koprni, da bi si prav veliko premoženja nagrabil; pri tej skrbi pozabi na dušo, na večnost in na Boga. To je poželenje oči in potem lakomnost, ki iz njega izhaja, ki ne vé ne za pravičnost, ne za usmiljenje, ne za ljubezen do bližnjega.

Človek samega sebe napačno ljubi in zato koprni po telesnem uživanju; to je poželenje mesa. Oh kako hrepeni po izbrani, okusni jedi, kako po slastni pijači; ko dobi, kar želi, kako hlastno in požrešno jé, kako nezmerno popiva! Oh kako hrepeni po mesenem uživanju v tovarišiji z drugim spolom, v razgovarjanju, v objemanju, združevanju z njim! Na spodobnost, na čednost, na Boga, na dušo ne misli; za opomine, svarila, prošnje staršev in dobrih prijateljev ne mara: živi v nečistosti in požrešnosti. Zoprne mu postanejo krščanske čednosti, zoprna molitev in Božja služba, zoprni sveti Zakramenti in post: vdá se grešni lenobi.

Človek samega sebe napačno ljubi, pa išče zase časti, hvale, slave, povzdigovanja: to je napuh življenja. Oh, kako le o sebi govori, kako se hvali s svojimi deli; kako le sebe ceni, bližnjega prezira; kako želi ljudske pohvale, želi posebnega odlikovanja; kako si oglеduje svoj lepi obraz, svoje prstane, svojo obleko; kako si želi višje službe in ne mara za nizke posle! Kaj ne, poln je grdega napuha.

Kdor sebe napačno ljubi, pa vidi, da ima bližnji več premoženja, več spretnosti, več uživanja, več

časti, lepšo hišo, lepšo obleko, več prijateljev, kako mu je nevoščljiv, pa je žalosten, ker se bližnjemu godi dobro in bil bi vesel, ko bi ga kaka nesreča zadela. Pa tudi jezi se na bližnjega, ako misli, da je njemu napoti.

Kako prebogat vir hudemu je torej samoljubnost s trojnim poželenjem in s sedmerimi glavnimi grehi! Ali ne čutiš v sebi mnogo napačne samoljubnosti, ali ne čutiš grdega napuha? Ali ni v Tebi mnogo lakomnosti in nevoščljivosti, jeze in lenobe? morda tudi požrešnosti in nečistih poželenj? Oh, zdihuj, zdihuj radi te notranje pokvarjenosti, ki Ti obtežuje pot do prave sreče, pot čednosti v izpolnjevanju volje Božje!

c) Počutnost.

Poglejmo še našo počutnost, ki obsega vso našo telesnost: vid, sluh, vonj, okus, tip in za to potrebna čutila: oči, ušesa, nos, usta in vse telo od nog do glave.

S počutnostjo si v zvezi z zunanjim svetom, ki vpliva nate po raznih čutilih. Ti gledaš razne stvari, čuješ glasove, duhaš razne dišave, okušaš razne jedi, otipavaš razne stvari. Vse pa, kar Ti prihaja iz sveta na Tvoja čutila, je ugodno ali neugodno, prijetno ali neprijetno. Po Tvoji naravi si pa nagnjena, da ljubiš in izbiraš, kar je prijetno in ugodno, preziraš in zametavaš, kar je neprijetno in neugodno. Pri tem pa kaj lahko pozabiš na voljo Božjo, na krščansko čednost, na Tvojo pravo srečo.

Kaj ne, iz vsega, kar sem Ti že razkladal, sklepaš in tudi bistro razumeš, da je za nas v resnici dobro le to, kar nam pomaga doseči večno srečo, naj bo še tako grenko in neprijetno, da je pa za nas v resnici škodljivo, kar nas odvrača od večne sreče, naj bo še tako sladko in prijetno. Izpolnjevanje stanovskih dolžnosti: delo in trud na polju, v hlevu, v vročini, na mrazu je telesu neprijetno, toda izpolnjevati jih moraš, ako hočeš priti v srečno večnost. Raznovrstno

telesno uživanje je telesu jako sladko, toda vdati se mu ne smeš, ako se nečeš pogubiti.

Tako ti veleva pamet, katero Ti razsvetljuje sveta vera. Kaj pa Tvoja počutnost? ali te ne naganja, da izbiraš le to, kar je telesu prijetno, naj bo tudi Bogu zoprno, in bežiš od tega, kar je telesu neprijetno, naj tudi Bog zahteva? Kako Te vleče, da gledaš in slušaš stvari, ki Ti strast vzbujajo, da nasladno ješ in piješ, da svojemu telesu privoščiš vse, kar poželi! Kako Te pa nasprotno odbija zoprna beseda, manj okusna hrana, težko, pusto delo, zima, vročina!

Zraven je pa s počutki tudi meseno poželenje v tesni zvezi. Oh, kako hitro ga vzbudi nespodobna slika, umazana beseda, kako hitro se pride do nespodobnosti in greha!

Kako nevarna je torej počutnost! Gorje Tebi, ako si bila morda jako nežno in mehkužno vzgojena, ako si bila in si morda oblizava, sladkojedna, ako imaš mehko kožico in se vsakega vetriča bojiš! Počutnost je v Tebi močna, pa si v veliki nevarnosti, da se proti volji Božji in proti Svojemu boljšemu prepričanju poprijemaš vedno tega, kar je prijetno, odbijaš pa od sebe ono, kar je težko, neprijetno. Kako nizko utegneš pasti, v kako blato zabresti, nazadnje se izgubiti za vekomaj.

d) Domišljija.

Tudi domišljija Ti more biti jako nevarna. Po počutkih prejema vtisov od zunanjega sveta; je pa v tesni zvezi z razumom, z voljo in telesno poželjivostjo, namreč s spolnimi deli in občutki.

Le poglej v sebe samo. Ali ne ostanejo v Tebi slike od vsega, kar si videla, slišala, užila in občutila? Da, domišljija Ti vse to še v lepših podobah predstavlja; ona nikdar ne miruje, ne pri delu, ne pri počitku, ne podnevu, ne ponoči, tudi pri molitvi ne.

Ako so te podobe v domišljiji lepe, čiste, plemenite: bodo čiste misli Tvojega razuma, čiste in plemenite želje Tvoje volje, čisto in plemenito Tvoje

čuvstvovanje. Ako so pa podobe v domišljiji umazane, ker si gledala ali poslušala nesramne stvari, ker si dopustila kake nespodobnosti, ali niso tedaj v Tebi vsled teh umazanih podob Tvoje misli grde, Tvoje želje nesramne, Tvoji občutki pohotni in ali ni večkrat čudno razburjeno vse Tvoje telo?

In kako hudo je, ako se zamotiš, se domišljiji prepustiš in sanjariš? Kaj ne, kako rada in kako naglo Ti domišljija uide na polzke stvari in Ti jih prikazuje v neki posebni mikavnosti in nasladi. To se Ti bo zgodilo prav gotovo, ako si čitala umazane povesti, poslušala ali prepevala zaljubljene pesmi. Ako si tako nesrečna, da si vse to izkusila, pritrdila mi boš; ako pa teh stvari še nisi izkusila, veselja poskakuj in odločno skleni, da se boš skrbno varovala vsega, kar bi Ti moglo umazati Tvojo še nežno in čisto domišljijo.

e) Razum.

O razumu sva že govorila. Razum je najvišja moč Tvoje duše. On koprni po resnici. To čutiš; čutiš pa tudi, kako težko spoznava resnico, kako hitro jo pozabi, kako lahko se zaplete v zmote. Kaj ne, razum je potemnjen!

Pa ne samo to, ampak slab je in nagnjen služiti strastem, za njih iskati razlogov in jih zagovarjati, jim pomagati. Ali ne izkušaš tega vsak dan v sebi? pri Svojih tovarišicah? Ako vlada v Tebi kaka strast, kako Ti jo um olepšuje, zagovarja, kako Ti pokazuje pot, da dosežeš, kar strastno želiš!

Um je posebno takrat slab, kadar se gre za večne resnice, za našo vsestransko odvisnost od Boga. Naša prevzetnost ne mara odvisnosti, ne mara večnih razodetih resnic. Um ji pomaga, hitro zavrže nauke, kakor jih uči cerkev Jezusova, in se poprime naukov in trditev nepoznanih učenikov, ki ugajajo naši samoljubnosti in našim strastem.

In koliko prepirov se rodi iz Tvoje trdovratnosti, ker ne maraš popraviti raznih Svojih trditev, katerim oporekajo drugi; koliko sovraštva, ker hoče

vsakdo prav imeti, in ne odjenja, ter mora njegova obveljati.

Vidiš torej in izkušaš, kako je tudi naš um opešal in je postal sluga strastem, ki ga po svoje sučejo.

f) Volja.

Rekli smo že, da je volja kakor kraljica, ki v Tebi gospodari. Vse druge dušne moči so njej podložne. Ona je prosta, pa se mora sama iz sebe odločevati za to, kar ji um pokaže, da je prav, koristno, primerno in resnično.

Toda, kako slaba je Tvoja volja, kolikokrat izgubi svoje gospodarstvo in postane sužnja samoljubnosti, počutnosti in drugim strastem.

Le poglej v Svoje srce! Pri misijonih, pri pridigah, pred tabernakeljnom, pri izpovedi si jasno spoznala sebe in Svoj časni in večni poklic; v tej luči si storila primernih sklepov za življenje. Toda, kako dolgo si te svete in za večnost storjene sklepe držala? Morda par tednov, ali pa samo par dni in vrnila si se k prejšnjim strastem. Govori, ali ni tako res?

Volja se celo izpridi, postane hudobna in išče srečo v hudobijah. Gotovo poznaš ljudi v Tvoji vasi, ki so bili poprej dobri, plemeniti, pravični; toda zamamila jih je strast, pa so sedaj hudobni in kar naravnost hočejo maščevanje, hočejo prevaro, hočejo nečistost, hočejo upornost, hočejo opravljanje in obrekovanje. O kako je volja na hudo nagnjena!

Posebno nevarno je pa to, da potegne za seboj tudi razum, da ji kar naravnost služi. Kar ona poželi, um mora biti njen odvetnik in jo zagovarjati; um mora dejanja pregledavati in presojevati edino od tiste strani, katera ugaja strastni volji. Ali je hudobija na zemlji, katere ne bi zagovarjal po hudobni volji zasužnjeni um? Ali je kaj plemenitega, svetega, vzvišenega na zemlji, česar um v službi hudobne volje ne bi podiral in grdil? Ako si Ti poštena in čista, ali te hudobneži ne zaničujejo? Nepoštena in nesramna dekleta pa se povzdigujejo in hvalijo.

Oh, kako slab je človek in nezanesljiv in vrtoglav in omahljiv!

g) Strasti.

Veliko temnih strani Tvojega notranjega življenja sva pregledala, toda opozoriti Te moram še na eno stran. Važno je, da tudi to spoznaš. Mislim na strasti v Tebi. Naj Ti jih poizkusim razložiti.

V sebi čutiš razne želje, pri katerih se vzbudi tudi Tvoja počutnost, Tvoje telo. Kako bi veselja kar skakala, kako v ljubezni plamti srce, žare oči, kako je v sovraštvu strupen pogled, kako v strahu prebledíš, kako v žalosti onemoreš. Sedaj boš razumela, ako rečem, da so strasti teženja, pri katerih se močno vzbudi vsa naša počutnost in katera na naš um in na našo voljo močno vplivajo.

Temelj in vir vseh strasti je ljubezen, iz katere se rode vse ostale kakor njene prave hčerke. Naj Ti to dobro pojasnim, da boš sebe bolje razumela.

Na primer: Ti imaš prav rada lepe obleke; sedaj pa poglej, kaj se v Tvojem srcu godi. Ker lepo obleko ljubiš, zato jo silno poželiš; ako jo dobiš, se močno razveseliš; ako je draga, pa vendar ne preveč, trdno upaš, da si jo zaslužiš; ako je le predraga, obupaš, da bi jo kdaj dobila; ako jo ima druga, Ti pa ne, se razjeziš. Kaj ne, koliko strasti vznemirja Tvoje srce radi lepe obleke: ljubezen, želja, veselje, up, obup, jeza.

Toda to je le ena vrsta strasti, ki Ti vzburjajo srce. Je pa še ena vrsta. Morebiti si v Svoj obraz prav zaljubljena. Veš, da koze obraz navadno nakaze; te koze se v Tvoji vasi razširjajo. Kaj se godi v Tvojem srcu? Grdobo na obrazu sovražiš; zato bežiš od kraja koz, da jih ne bi nalezla; kako si žalostna, ko se Te poprijemajo; ako vidiš, da bi se jih mogla ubraniti, srčno se oprijemaš potrebnih sredstev, pa se vedno bolj bojiš, da Te premagajo in nakaze. To je zopet druga vrsta strasti, ki se je tudi porodila iz ljubezni. Lepoto ljubiš, zato sovražiš grdobo obraza; iz sovraštva se porodi beg, žalost, pogum, strah, jeza.

Iz ljubezni se torej vse te mnogoštevilne strasti v Tebi vzbude, pa za seboj potegnejo Tvoje srce, Tvoje živce in vse Tvoje telo, kakor sama dobro čutiš. Ako je ljubezen sveta, sveto je vse notranje življenje; ako je pa ljubezen grešna, morda nesramna, grešno in nesramno je vse, kar se v Tebi godi. Pomisli samo!

Ti ljubiš krščansko življenje, kako po njem hrepeniš, kako si vesela, ko v njem napreduješ; čutiš pač, da je težko, vendar upaš, da boš zmagala težave; ako so težave le pretežke, skoraj obupuješ. Ker krščansko življenje ljubiš, zato sovražiš greh, od njega bežiš, in kako si žalostna, ako kedaj grešiš; težko je greha se varovati, vendar Ti raste pogum, da težave premagaš, bojiš se pa, da ne bi omagala. In nazadnje, kolika jeza na zapeljivca, da si se zoper krščansko življenje pregrešila. V tem slučaju je Tvoja ljubezen sveta in glej, koliko svetih občutkov se poraja v Tvojem srcu iz te ljubezni! Sveta je želja, sveto veselje in upanje; sveto je sovraštvo, svet beg in sveta žalost; svet pogum in sveta jeza; le obup in strah bi ne bil svet, ko bi se mu Ti prepustila, ker bi Te pahnil v greh.

V tem slučaju so strasti Tvojega srca vse svete in plemenite. One vplivajo na Tvojo voljo, da zares samo dobro hočeš; pa tudi Tvoj razum podžigajo, da dobro bolj in bolj spoznava, volji pokaže in jo vname za še večjo ljubezen do dobrega. Kako bi bila Ti srečna, ko bi si bila vzgojila v srcu samo take svete strasti!

Toda, ako izrečemo besedo strast, si navadno mislimo grešno strast. Iz rečenega boš pač razumela, kako je tudi tukaj začetek in vir ljubezen, toda grešna, pa pečat greha vtisne vsem ostalim strastem, ki se iz nje rode.

Zgoraj sem navedel dva še bolj nedolžna zgleda, ki navadno ne zapeljeta do smrtnih grehov; saj je ljubezen do lepe obleke, do lepega obraza le bolj nekaka ničemurnost, ki je navadno lahko odpustljiv, ne pa smrten greh. Res, mogla bi se pa vendarle tudi do smrtnega razviti. To bi se dogodilo, ko bi Te pre-

mamila nečista ljubezen, česar naj Te obvaruje dobri Bog.

Za zgled si vzemimo ples, ki je navadno smrten greh. Ples ljubiš, kako koprniš po dnevu plesa. Kako se veseliš, ko ples užívaš; ako so se pokazale kake težave, upaš jih premagati; če težave rasejo, obupuješ. Ker ples ljubiš, sovražiš vse one, ki Te od njega odvračajo, sovražiš duhovna, starše; zato se jih ogibaš in kako si žalostna, ako radi njih na ples ne moreš; dokler imaš upanje, da ovire premagaš, se pogumno upreš; ako težave rasejo, poprijema se te strah; ako Ti izpodleti, se Ti zraven žalosti vzbudi jeza na duhovna, na starše. Glej, koliko strasti, in sicer grešnih strasti radi grešne ljubezni do grešnega plesa.

Vse te strasti Ti razjedajo srce, Ti vzburjajo vso Tvojo telesnost, omotijo celo um in voljo, da nič drugega ne vidiš, kakor edino le zaželjeni užitek pri plesu. Ko bi sedaj mogla videti Svoje srce, Svojo dušo: o kako je nakažena, kako umazana! Kaj pa šele, ako bi se Ti vzbudila strast nečiste ljubezni pri grešnem znanju! Kako gnusno bi bilo vse v Tebi! Daj Bog, da tega ne izkusiš nikdar!

Vidiš, to so naše strasti, to je izredno temna stran Tvojega notranjega življenja. Pa tudi nevarne so. Saj vplivajo na razum in voljo. Volja se odvrne od Boga, od čednosti, pa se poda strastem in hoče vse, kar je strastem ugodno. Celo razum pritegnejo nase, da to, kar strastno želiš, razum premišljuje in ogleduje edino le z one strani, ki Tvoji strasti ugaja, vse druge pa zanemari, jih ne upošteva, ne uvažuje; le to, kar strasti ugaja, je pametno in razumno, vse drugo neumno, bedasto. Naj Ti govori duhoven, govore starši, govore dobri prijatelji, vse je zastonj, njihovi dokazi niso nič vredni; strasti hočeš zadovoljiti. Naj se tudi vest vzbudi, naj Te prešine nekak strah Božji, tudi to kmalu odbiješ od sebe, da le zadostiš strasti.

In moj Bog! Ko v strast pogrezneš, ko se nasitiš, ko Te mine in se zopet zaveš . . .! Prevaro spoznaš, toda prepozno!

h) Izkušnjave.

Vzrok, da se Ti v srcu vzbudi počutnost, strast, samoljubnost, so pa tudi izkušnjave. Te pa od zunaj prihajajo. Izkušnjava je namreč vsaka beseda, vsako delo, vsak predmet, ki Te napeljuje, da prestopiš postavo Božjo, da grešiš.

Nepokorni otroci so izkušnjava za starše, da se preveč jeze in nepotrebno vpijejo; izkušnjava je za marsikoga tuje premoženje, ki ga more zapeljati, da ga poželi, da se ga krivično polasti, da je nevoščljiv; izkušnjava je za dekleta lepa obleka, napovedana zabava, sladko prilizovanje, zvito zapeljevanje; izkušnjava je za mladeniča okusno vino, pekoče žganje, gizdavo dekle.

Izkušnjave pa morejo priti tudi od hudobnega duha. Hudobni duh hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. On sicer ne more vplivati naravnost na dušo, na um in voljo, pač pa more delovati na naše telo, torej na naše strasti, katere vzbuja, na našo domišljijo, kjer ustvarja grešne podobe in sploh na vso našo počutnost.

Izkušnjave so nevarne. Zakaj? Zato, ker nam vzbujajo vse temne strani našega notranjega življenja, vzbujajo počutnost, vzbujajo samoljubnost, vzbujajo strasti, ali pa vzbujene še bolj razdražijo. Na eni strani deluje na nas Bog, na drugi izkušnjavci: mi smo pa v sredi in vpraša se, kam se bomo obrnili?

Krščanska dekle! ali nisi že izkusila mnogo izkušnjav? Ali ni bilo izkušnjavcev, zapeljivcev, ki so Ti vzbujali počutnost in strasti, pa Te vlekli na dejanja zoper voljo Božjo in zoper voljo Tvojo, dokler se je oklepala Boga? Dekle! Kaj si si odbrala, kaj si storila . . .?

8. Grenki sad.

Pogumno sva pogledala v temne strani našega notranjega življenja. Kaj ne, sama se nisi zavedala, da je toliko hudega v Tebi! Kaj pa je posledica, ako

se Ti ravnaš po Svoji pokvarjeni naravi, ako greš za samoljubnostjo, ako Te zapelje počutnost, ako se prepustiš sanjarski domišljiji, hudobni volji in zbeganemu razumu, ako se zasužnjiš strastem, ako se podaš izkušnjavam?

Posledica je pregrenka: greh. Odvrnila si se od Boga, od Svoje večne in časne sreče. Le pomisli nekoliko te grozne posledice.

Pogazila si prvo Svojo dolžnost, ki Te veže, da moraš biti podložna Bogu, Svojemu Stvarniku in Odrešeniku. Ker si storila, kar On prepoveduje, ali nisi storila, kar On zapoveduje, si se zoper Njega uprla, si zaničevala Njegovo voljo, si se od Njega odtrgala. Ker si to storila, Ti nisi več na potu, ki pelje k zadnjemu cilju, v srečno večnost. Grozno!

Ker si se odvrnila od Boga, zato Te je zapustil Sveti Duh, izgubila si posvečujočo milost, izgubila si ljubezen Božjo, izgubila vse nadnaravne čednosti in darove Svetega Duha. Le vera in upanje še ostaneta, toda ker brez ljubezni, sta tudi brez pravega življenja; vera je mrtva, upanje medlo. Ostanejo Ti tudi še dejanske čednosti, v kolikor so naravne in si jih pridobila z življenjem po njih. Toda brez nadnaravnih so slabe, hitro pešajo in izginejo.

Kolika izguba! Ker nadnaravnih moči več nimaš, si popolnoma nesposobna, da bi kdaj dosegla nadnaravni cilj. Ako v tem prežalostnem stanju ostaneš, si izgubljena za vekomaj. Tvoje življenje, karkoli delaš in trpiš, za večnost prav nič ne velja, za večno srečo si mrtva. Strašno!

Pa tudi časne sreče ne uživaš; da, morda uživaš nekaj naslade v onem trenutku, ko se grehu vdaš, toda ko grešno dejanje mine, ali si še srečna? ali ni srce pusto, prazno, obupno? Ako si samoljubna in se povzdigueš, Te osrečuje hvala ljudi; toda ko hvala mine, toda ako Te premalo hvalijo, ako Te grajajo, ako se zate malo zmenijo, ako se drugim daje prednost, o koliko muke v Tvojem srcu! — Ako si se prepustila počutnosti, pa si gledala nespodobnosti, poslušala zaljubljenosti, dopuščala nespodobnosti,

morda si čutila tedaj neko nizkotno naslajevanje, toda ko je to minulo, pa si ostala sama, kaj si čutila v Svojem srcu? — Ako si se prepustila kaki strastni ljubezni, sovražnosti, želji, žalosti, jezi, oh, ali si mirna, oh, koliko trpiš in zdihuješ!

Samoljubnost, počutnost, strasti pa tudi zasužnijo Tvojo voljo, Tvoj razum, Tvojo domišljijo, dobe Te v svojo oblast prav popolnoma. Kar je Tvoj greh, na to vedno misliš, le to poželiš, le to se Ti poživlja v domišljiji, pa Te muči noč in dan. Da, strast raste, se razvija in postaja od dne do dne bolj močna. Pomisli na svojeglavnost, na jezo, na laž, na nečistost, ali niso toliko silnejše, kolikor večkrat jim ugodiš? Saj zdihuješ, da se kar ne moreš popraviti, skoraj obupuješ.

Nekatere strasti Ti tudi Tvoje zdravje izpodjedajo. Kako Ti škoduje jeza, kako nevoščljivost, kako žalost in kako še-le nečisto uživanje! Bolniki in bolnišnice pričajo najbolje o strašnih posledicah grešnega uživanja.

Glej, ko si izgubila nadnaravne moči, so se Ti pokvarile tudi naravne moči, peša Ti duša, hira telo. Pokvarjena narava se še bolj pokvari.

In nazadnje, ako bi Ti v grešnem stanju umrla, kam prideš? K Bogu ne! Ampak na kraj, kjer je prvi grešni upornik in ki je pripravljen tudi vsem njegovim privržencem.

Kaj ne, strah Te izpreletava, če pomisliš na ta grenki sad, ki se rodi v pokvarjeni Tvoji naravi, ako se ji prepustiš? Kaj moraš storiti, da se obvaruješ teh groznih nesreč?

9. Vojska.

Vprašaš, kaj moraš storiti, da ne boš tako nesrečna? Prizadevati si moraš, da Svojo pokvarjeno naravo popraviš, da se ne prepuščaš raznim hudobnim silam, ki so v Tebi in zunaj Tebe, da si nadnaravne moči zopet pridobiš in moreš z njimi delovati primerno večnemu namenu. Kaj ne, to splošno

pravilo Ti je jasno; toda to Ti ne zadostuje, želiš bolj natančnega, bolj podrobnega navodila. Ustreči hočem tej upravičeni želji.

a) Zatajuj se!

Naj Ti podam najpoprej splošno pravilo, kaj moraš storiti, da popraviš Svojo popačeno naravo. Zatajevati se moraš.

Radi podedovanega greha si na slabo nagnjena; to nagnjenje je ponaraslo morda radi slabosti Tvojih staršev, radi slabe vzgoje in radi Tvoje osebne nespameti. Vsa narava Te vleče k hudemu.

Ko bi Ti že sedaj gledala Boga neskončno dobroto, lepoto in ljubezen, o kako bi Ga ljubila! Njemu bi se popolnoma vdala, od Njega Te ne bi nič odtrgati moglo. Tako je svetnikom v nebesih, oni ne morejo grešiti.

Ti Boga ne gledaš; ker si navezana na telo, Te bolj zadene, gane in mika, kar je telesu ugodno, kar Ti sedaj kako uživanje prinese. Zato se pa lahko zgodi, da na Boga ne pomisliš, ali da Ti je Bog le nekako temno pred očmi, pa si v nevarnosti, da se odločiš za to, kar Te sedaj mika, kar Ti sedaj uživanje ponuja, akoravno bi se s tem odtrgala od Boga.

O, v nevarnosti si! Premaguj se! Zatajuj nagib, moč, silo, ki Te od Boga proč vleče. Kaj ne, sama spoznaš prav dobro, da zabredeš v greh, ako se ne zatajuješ. Poprašam Te, kako se boš vedla do staršev, do bratov, do sestrâ, do bližnjega, ako se ne boš zatajevala? In kako sama do sebe? do Boga?

b) Premaguj samoljubnost.

Samoljubnost je huda strast; ona je silno globoko v srce vkoreninjena. Pokazal sem Ti, koliko hudobnih hčerâ se iz nje porodi tam, kjer ona vlada. Ne, ona ne sme vladati, premagati se mora. Toda, kje je tista moč, s katero boš Ti premagala samoljubnost?

Odgovorim, da ta moč je strah Božji in ljubezen do Boga. Ako Boga ljubiš, Svoje moči in želje obračaš

na Njega, izpolnjevati hočeš Njegovo voljo in na sebe več toliko ne misliš. Kaj ne, to pa samoljubnosti kar naravnost nasprotuje ter jo vedno bolj slabi, da nazadnje vso moč izgubi.

Sveti strah Božji in ljubezen Božja Ti bo dala čvrste volje in dovoljne moči, da se upreš poželenju oči in ne boš lakomna, da odbijaš poželenje mesa in ne vgrezneš v nečistost ali požrešnost, da se boriš zoper napuh življenja in ne boš prevzetna.

To je težka vojska, toda prepotrebna. Bog Ti večkrat pomaga; pošlje Ti bolehnost, poniževanja in druge nesreče, da Ti pomaga ubiti samoljubnost.

c) Brzdaj počutnost in počutke.

Počutnost je v telesu doma. Telo mora služiti duši, biti mora njeno pripravno orodje. Žalibog pa ravno telo išče raznih prijetnosti, raznih naslad in ugodnih uživanj, katera človeka potegnejo nizko v mesenost, v pohotnost, v poželjivost. Da, telesu se prileže počitek, telo se boji napora, vročine, mraza, pa zato velike in važne dolžnosti zanemarja človek, ki telo preveč neguje in ga je omehkužil.

Ali ne čutiš Ti vsega tega v sebi in na sebi? Da ne vgrezneš v mehkužnost in ne postaneš nesposobna za dušna, sploh za naporna dela, brzdaj svojo počutnost! Ne daj telesu preveč mehke postelje, ne leži, ne spavaj in ne počivaj, kakor bi telo hotelo; odreci mu zaželjene izredno okusne hrane, drži točno vsaj cerkvene poste; ne beži od težkega dela na polju, v hiši; ne mrmraj, ako Te pripeka solnce, ne toži, ako Te muči zima. Sploh ravnaj s telesom bolj trdo.

Ker se pa počutnost vzbuja in hrani posebno po počutkih, moraš obrzdavati tudi počutke. Obrzdavaj oči, da ne gledajo nespodobnih stvari; ušesa, da ne slušajo obrekljivih, lažnivih, nesramnih govorov; obrzdavaj vonj, akoravno je manj nevaren; obrzdavaj okus, ne daj mu izbrane hrane, ne kadarkoli poželi, ne kolikor se mu hoče, ampak daj mu hrane v določenih časih in bolj na pičlo; obrzdavaj še bolj željo

po pijači; najbolj pa obrzdavaj tip, ne vedi se preveč svobodno ne do sebe, ne do drugih, da si ne vzbudiš nečistih poželenj.

Za Tvoje čednostno življenje je potrebno, da s telesom bolj ostro ravnaš; ako utrdiš telo, boš bolj lahko premagovala strasti in živela čednostno, kar brez telesnega napora ni mogoče.

d) Pazi na domišljijo.

Domišljija Ti pač mnogo sitnosti napravlja, celo meseno poželjivost Ti vzbuja, ker je po živcih z njo v zvezi. Zato pazi nanjo in ne pripuščaj, da bi se pečala z nepristojnimi slikami, ne pripuščaj, da bi si predstavljala nevarne dogodke, pretrpljena razžaljenja. Ako to zapaziš, jo izkušaj koj odvrniti od teh nevarnih slik, pa ji podati drugih.

Občutljivost, razdražljivost, prejemljivost domišljije izkušaj zmanjšati. To boš dosegla, ako se pečaš rada z resnimi mislimi, z mislimi na delo, na poklic, na bridkosti življenja. Ako jo na take resnobe navadiš, ne bo tako hitro razdražena.

Če pa rada moliš, kaj pobožnega čitaš, Božjo besedo rada poslušaš in premišljuješ, boš domišljijo napolnila z lepimi, nedolžnimi, plemenitimi slikami, pa Ti bo služila za pravo krščansko življenje.

e) Zadržuj razum.

Ker strasti zapeljujejo razum na pot zmot, moraš pač razum varovati zoper strasti in ga zadrževati na potu resnice. Zadržuj pa tudi razum, da ne poleti previsoko, marveč, spoznavši svojo omejenost in zmotljivost, naj se rad podvrgava Bogu in Njegovemu razodenju, Cerkvi in njenim naukom, kakor nam jih daje po svojih služabnikih, opominom in pouku staršev, katere naj uboga.

Zadržuj razum tudi od prevelike trdovratnosti, s katero se prav rad oklene svojih nazorov, svojih trditev, svojih razsodb, pa se s tem veliko hudega

napravi v družini, v občini, v državi in Cerkvi; saj so se iz take trdovratnosti razvili in se še razvijajo krivoverci in odpadniki.

Ne drži se torej pretrdo le Svojih misli, uvaževati moraš tudi misli in nazore Svojega bližnjega. Ako si nasprotujeta, sprejmi rada njegove razloge; kadar stvar ni prav jasna, rada popusti. Nikoli pa ne popusti v naukih vere in krščanskega življenja, kakor Te nezmotljivo uči sveta Cerkev.

f) Očiščuj voljo.

Izredno važno je za vse Tvoje življenje, da Ti volje ne zamamijo strasti. Vsa do sedaj opisana vojska zoper Tvojo popačeno naravo, zoper samoljubnost, počutnost in domišljijo koristi tudi volji, da ostane čista, da ostane prosta in se more prosto odločevati za to, kar je zate v resnici dobro.

Da, ravno na to prostost volje pazi. Omejiti pa bi Ti mogle to prostost razne strasti in poželjivost, pa tudi razne umske zmote, ki na voljo pritiskajo, da se odločuje v njihovo korist. Da, prav silne strasti prostost volje skoraj uničijo; zato se potrudi, da ohraniš voljo čisto od vseh teh vplivov, pa se bo lahko odločevala za to, kar je dobro, kar je Tebi v korist, kar je po Božji volji.

g) Urejuj strasti.

Povedal sem Ti že, da so strasti svete ali grešne, kakor so svete ali grešne stvari, za katere se vnamejo. Pojasnil sem Ti to na nekaterih zgledih.

Ker strasti k naši naravi spadajo, zato jih ne moremo izkoreniniti, pač pa jih urediti tako, da se vedno ljubi čednost, sovraži pa grešnost.

Tu morata um in volja vmes poseči. Um nam pove resnico o stvareh, kaj da so in po tem se moramo ravnati. Um, razsvetljen po veri, Ti razodeva lepoto čednosti in gnusobo greha; ta razsodba vpliva na domišljijo in ta na strasti, da lepoto čednosti začnejo ljubiti, grdobo greha pa sovražiti. Da je to

res, si morda že sama poizkusila. Morda si kako nevarno ničemurnost pri obleki in njenem kroju že močno ljubila; kar pride sveti misijon, v luči pouka spoznaš nevarno ničemurnost, domišljija jo začne slikati od te nevarne strani, in glej, ljubezen do nje je prenehala, sedaj ne maraš za njo, sramuješ se je ter začneš ljubiti bolj preprosto obleko s spoštljivim krojem.

In kako Ti še-le volja pomaga, da strasti prav urediš! Volja vzbudi strasti, ako jim po domišljiji predstavlja njim ugodnih predmetov. Naj volja počutke in domišljijo odvrača od nevarnih predmetov, po katerih so se vzbudile hude strasti, pa se bodo hude strasti polegle; naj jim volja predstavi plemenitih predmetov, strasti se bodo teh oklenile in bodo same plemenite postale.

Zato je pa za vse Tvoje življenje neizrečeno važno, da si od mladih nog razvijaš v srcu sveto, čisto ljubezen do Boga in do bližnjega, ter stud nad vsem, kar je umazano, sirovo, grdo, nespodobno, nesramno. Kako plemenito bo potem vse Tvoje notranje življenje in čuvstvovanje! In ko prideš v nevarna leta, v katerih se vzbuja spolni nagon, dosti lahko ga boš tako obrzdavala, da se ne boš prav nič omadeževala.

h) Odbijaj in pobijaj izkušnjave.

To sva se že pomenila, da se izkušnjave v Tebi vzbujajo od zunaj. Nevarne so hudobne osebe, ki bi Te mamile na kaj prepovedanega, pa bi nastala v Tvojem srcu nevarna, pogubna poželenja, vzplamtele silne strasti. Nevarna Ti more biti vsaka stvar, ki bi nate vplivala in Ti vznemirjala dušo, srce in počutnost.

Kaj ne, tega ne želiš? Beži torej od zapeljivih ljudi, beži od nevarnih stvari! Ne glej oseb ali predmetov, ne poslušaj govorov ali pesem, ne uživaj pijač, ne pripuščaj nespodobnosti, ki Te vzburijo, ki vzdramijo počutnost, ki zanete strasti. Pogumno nastopaj in odločno odbijaj zunanje izkušnjave.

Ako so se Ti pa že notranje prebudile, moraš jih pobijati. V sebi čutiš jezo, sovražnost, svojeglavnost, poželenje po telesnem naslajevanju, nespodobno ljubezen, oh, naglo na noge, upri se tem izkušnjavam koj v začetku, dokler še niso narasle, dokler se niso še popolnoma razvile! Gorje, ako čakaš, ako premišljuješ, ako omahuješ, izgubljena si! Če vzbujena strast vzplamti, zamami Ti razum, premaga Ti voljo in Ti postaneš njena sužnja.

10. Pomoč v vojski.

Težka, mučna in dolgotrajna je naša vojska na zemlji, in to vojska zoper nas same, zoper našo notranjo pokvarjenost. Kaj ne, ko to vojsko vsestransko premišljuješ, Ti upada pogum in skoraj ne upaš na zmago. Toda zmagati moraš, ker drugače grešiš, razžališ Boga, izgubiš vse nadnaravne moči in nemogoče bi bilo, da dosežeš Svoj zadnji namen.

Vojskovati se moraš, zmagati moraš, opešati ne smeš: gre se za večnost! Ne boj se, pripravljena Ti je pomoč, le uporabi jo! O tej pomoči se morava še domeniti, da se zanjo potrudiš in vojsko srčno nadaljuješ do zadnjega zdihljeja.

a) Odločna volja.

Odločna volja je prav posebno potrebna, ako hočeš, da zmagaš. Namen svoj veš. Nič ne moreš izbirati. Večnost je le dvojna: srečna ali nesrečna. Vse je odvisno od Tebe, od Tvojega kratkega življenja. Ako si pametna, boš hodila vedno po tisti poti, ki pelje v srečno večnost; le norec bi drugače ravnal.

Zato se moram pa poprašati vsak dan, kaj naj danes storim, kako naj danes v svojem poklicu živim, da ostanem na tem potu in ne zabredem kam na stran. In kar spoznaš, da je v ta namen potrebno, tega se moraš okleniti z vso silo, karkoli je imaš.

Nič ne pomaga tarnati in zdihovati, da je težavno, ampak poprimi se dela, naj bo še tako težko. Kdor hoče v Ameriko, mora iti pogumno na pot, ne sme se bati tujih ljudi, ne železnice, ne morja in morskih viharjev. Ako se boji, ostal bo doma in ne bo prišel nikamor. Sam Gospod pravi: »Ako hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi!«

To premišljevanje in prepričanje Ti bo voljo izpodbujalo in krepilo. Iz izkušnje pa veš, da kdor se poprime kakega dela s čvrsto voljo, odločno in pogumno, je že na pol uspel.

b) Molitev.

Toda samo odločna volja še ne zadostuje. Naša narava je tako pokvarjena in tako k hudemu nagnjena, da se s svojimi lastnimi močmi ne moremo varovati vsega hudega. Ali nas tega ne uči vsakdanja izkušnja? Kaj ne, dobrih sklepov je mnogo, izpolni se jih malo; ne storimo dobrega, katero želimo, pač pa storimo hudo, katero obsojamo.

Zato nam je treba še posebne pomoči. Bog nam jo je pripravil in nam jo vedno ponuja. To je dejanska milost Božja. Zgoraj sva že omenila, kako ta milost razsvetljuje um, da dobro spoznavamo, vnema ter krepi voljo, da spoznano dobro ljubimo, hočemo, storimo.

Dejanska milost Ti je torej v neprestani vojski Tvojega življenja potrebna. Kako si jo pa moreš osvojiti? Bog je njen lastnik in jo podeli, komur hoče in kakor hoče. In On je odločil, da nam potrebnih in uspešnih milosti podeli, ako Ga prosimo, ako torej molimo. Zato si se pa tudi v katekizmu učila, da se odrasel človek ne more zveličati, ako ne moli.

In zares! Le poglej po hišah! Kako se razlikuje in odlikuje življenje onih ljudi, ki radi in pobožno molijo, od življenja onih, ki ne molijo! Kako čutiš te milosti ob času posebne skupne molitve, o cerkvenih praznikih, o svetem misijonu, na Božjih potih!

Krščanska dekle! ali moliš in prosiš pomoči za vse Svoje dušne potrebe? Ali moliš zjutraj, ko vstaneš, preden hitiš na delo? Morda jutranjo molitev opuščaš, morda se komaj prekrižaš, morda kar grede kaj malega opraviš. Tedaj se ne čudi, če si slaba. Saj vendar poznaš strasti Svojega srca in izkušnjave, ki Te čakajo doma, na polju, pri košnji, pri trgatvi, v tovarni, sploh pri delu; tudi veš, kako lahko in hitro Te premotijo. Zdihuješ in v srcu plakaš. Zakaj pa zjutraj ne poklekneš, se na nevarnosti ne spomniš, ne skleneš trdno, kako jih hočeš premagovati in ne prosiš pomoči od Boga?

In zvečer, ali moliš? Skoraj gotovo, navadno celo rožni venec. To je prav in koristno. Ali se pa kaj spomniš na nevarnosti, ki Te čakajo ponoči? ali storiš trden sklep in moliš? ali pa se morda dotične nevarnosti še veseliš, jo komaj pričakuješ, ker ustreza gnusnim Tvojim strastem? Pa če tudi nisi tako zelo nespametna, pa vendar le nekako omahuješ, odločne volje nimaš, pa tudi ne moliš za pomoč. Tedaj se ne čudi, če si slaba in padaš iz greha v greh in si vsa nesrečna.

Ali častiš presveto Srce Jezusovo, ali častiš nebeško Mater Devico Marijo? Spominjaš se še gotovo, da sva o tem obojnem češčenju govorila kot o viru milostne pomoči Božje. Zveličar sam nam je po blaženi Margareti Alakok odkril Svoje Srce, kot vir vseh milosti. Obljubil je častivcem, da jim bo dal milost izpreobrnjenja, ako so v grehih, milost gorečnosti, ako so mlačni, milost stanovitnosti in napredka, ako so pobožni in verni. Devica Marija je pa naša najbolj močna in najbolj mogočna priprošnjica pri Svojem Sinu Jezusu. Ali nima vsaka mati veliko moč nad srci otrok? Kako moč bo še imela predobra Mati Marija na Srce Božjega Sina Jezusa Kristusa! Njen Sin Ji ne more ničesar odreči; prepusti Ji svojo vsemogočnost, da z njo razpolaga. Zato trdijo zanesljivi učitelji, da je Marija vsemogočna, sicer ne po naravi, pač pa po priprošnji. Zaupaj torej v mogočno priprošnjo te mile nebeške Matere, pa se vedno k Njej zatekaj.

Virom milosti smo prišteli tudi sveto mašo. Da, saj pri sveti maši moli za Svoje ljudstvo Zveličar sam; saj se pri sveti maši ponavlja Njegova krvava daritev na križu in na oltarju teče skrivnostno ona ista kri, ki je tekla na Kalvariji. Kako močne in silne bodo Tvoje molitve, ako jih zediniš z molitvami Zveličarjevimi pri sveti maši. — No, ali hodiš k sveti maši? Da, ali se kaj pomudiš pred tabernakeljnom? In kako se vedeš med sveto mašo? Ali zdihuješ in prosiš za pomoč zoper hude strasti Svojega srca, za pomoč zoper izkušnjavce, ki Te zalezujejo, za pomoč zoper grešne navade, katere Te vlečejo proč od Boga? Morda pa zato ne moliš, ker se Ti je strastno uživanje priljubilo, ker imaš izkušnjavca rada, ker Ti je grešna navada sladka: da, morda se v srcu na skrivnem celo bojiš, da bi se morala zoper te pokvarjenosti resno boriti. Tedaj se ne čudi, da si slaba, grešna, strastna, nesrečna vkljub temu, da hodiš k sveti maši in morda celo prav pobožno iz molitvenika moliš.

O krščanska deklica, teh opazk mi nikar ne zameri, marveč poglej v dno Svojega srca, pa boš uvidela, da je marsikaj res, kar sem Ti povedal in Ti sama sebi prikrivaš. Vedi, da strast je ravno zato silno nevarna, ker Te premoti, da se ne spoznaš, ker se Ti prikaže v nekem prijetnem sijaju, v neki ugodni sladkosti in Te zamami.

Moli! moli! da vse to prav spoznaš; moli! moli! in prosi posebne milostne pomoči za Svojo voljo, da postane čvrsta in krepka za zmagovalno vojskovanje.

c) Sveti Zakramenti.

Kaj ne, že zopet sveti Zakramenti? Saj sem Ti o njih že govoril! No, ne plaši se, marveč prepričaj se, kako so važni za vse Tvoje življenje. Kako to?

Sveti Zakramenti podele ali pa pomnože posvečujočo milost Božjo, s katero so združene nadnaravne sposobnosti za vse čednosti krščanskega življenja in darovi svetega Duha. To novo stanje duše in te nove

sposobnosti so za časnost in večnost neprecenljive vrednosti.

Kdor ni v posvečujoči milosti Božji, ne more k Očetu v nebesa, ampak se pogubi za vekomaj. Sedanji red, kakor ga je izbral in določil naš Stvarnik, je tak, da si v posvečujoči milosti Božji, ali pa v smrtnem grehu; srednjega stanja ni, namreč, da bi ne bila ne v posvečujoči milosti, ne v smrtnem grehu. Po tej milosti je pa duši podeljeno novo življenje, katero tudi za časnost ne more biti brez vpliva.

Prvi vpliv je, da so z njo združene nadnaravne sposobnosti za vse čednosti: za vero, upanje in ljubezen, za modrost, pravičnost, srčnost in zmernost. Vsled teh sposobnosti se čednosti krepko razvijajo, pa se v človeku divno razcvita krščansko življenje. Le poglej v poštene hiše! Kaj vidiš? Kako živa je njihova vera; koliko hrepenenje po nebesih in upanje, da jih dosežejo, in zaraditega kako hladno srce do bogastva, do uživanja na tem svetu, kako pobožna in pogosta molitev; kako goreča ljubezen do Boga in strah pred grehom; kako so pravični do bližnjega, kako srčni v težavah, v bridkostih, v boleznih; kako zmerni v uživanju pri jedi in pijači; kako zdržni in čisti in sramežljivi in nazadnje tudi posebno modri in pametni!

Potem pa pridejo še darovi Svetega Duha, ki so tudi s posvečujočo milostjo Božjo združeni. O teh darovih sem Ti pa že povedal, kako čednostno življenje olajšajo in Te usposobijo za največja, za junaška čednostna dela. Le svetnike poglej! Pa tudi po naših krščanskih hišah dobiš prav mnogo svetega junaštva, kakršnega drugod nikjer ne najdeš.

Ako to premisliš, že razumeš, kako ravno sveti Zakramenti Tvojo voljo okrepe in za vojsko usposobijo. Toda to še ni vse. Sveti Zakramenti podeljujejo še posebnih dejanskih milosti in dajejo pravico za nje v dotičnih potrebah.

Sveti krst dá pravico za dejanske milosti potrebne za življenje vredno otrok Božjih; sveta birma dá pravico za dejanske milosti potrebne pri naporih

in vojski zoper sovražnike svete vere in verskega življenja; sveto Rešnje Telo dá dejanskih milosti za razvitek posebne ljubezni in vsega notranjega življenja; sveta pokora podeli pravico do dejanskih milosti potrebnih pri prizadevanju, da se ne povrneš v stari greh; sveto poslednje olje podeli pravico do dejanske milosti za borbe v smrtni uri; sveti zakon dá pravico do dejanskih milosti potrebnih ženi in možu za medsebojno zvesto ljubezen, očetu in materi za vzgojo otrok.

Kako bogato pomoč torej dobivamo po svetih Zakramentih! Ako prejemamo svete Zakramente večkrat, pomnoži se nam vse to notranje življenje in prav uspešno popravlja našo pokvarjenost in slabost. S tem se pa tudi naša volja krepi, da moremo zmeraj lažje premagovati vse strasti in pobijati vse izkušnjave. Toda ne le krepi se naša volja, ampak po posebnih milostih svetih Zakramentov se tudi vzbuja in izpodbuja za vsestranski napredek v duhovnem življenju.

Sedaj pa veš, kaj moraš storiti, da si pomnožiš Svoje notranje moči. Prejemaj pogosto Zakramente svete pokore in svetega Rešnjega Telesa!

Zakrament svete pokore Te očisti od smrtnih in od lahkih grehov, podeli in pomnoži Ti posvečujočo milost Božjo, dá Ti pravico na vse one dejanske milosti, ki so Ti potrebne, da se ne vrneš nazaj v greh in da živiš bolj v duhu spokornosti. Ali ne želiš take pomoči Božje?

Kaj pa še-le Zakrament svetega Rešnjega Telesa! Bolj kot drugi pomnožuje vse notranje življenje, posebno pa užiga čisto, sveto ljubezen do Boga in do vseh krščanskih čednosti; zmanjšuje hudo nagnjenje, povečava pa moč do vsega, kar je lepo, dobro in plemenito. Čula si že in tudi sama si izkusila, da je ljubezen vir vsega življenja in da ljubezen udari svoj pečat na vse misli, na vse želje in na vsa dela. Ako je ljubezen sveta, je vse sveto: misli, želje, dejanja. Ogenj mesene pohotnosti pa izgublja svojo moč in pojenjuje. Kako zaželjen Ti mora biti ta Zakrament!

Sedaj mi odgovori, ali že znaš prav ceniti Zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa? Ako jih prav ceniš, ali jih ne boš rada prejemala, da si pomnožiš svojo notranjo lepoto, na katero edino gleda Bog in ki Ti podeli pravico priti v srečno večnost? In ako to pomisliš, ali se boš še čudila, da Te vabimo k svetim Zakramentom mesečno, na štirinajst dni, vsak teden, morda vsak dan? Ne, ne boš se čudila temu vabilu, marveč se boš čudila, da je tako vabilo sploh potrebno in da verniki ne hite k mizi Gospodovi kar trumoma vsak dan. Da, še bolj se moraš čuditi naši zaslepljenosti in naši malomarnosti, ki je tolika, da nas mora sveta Cerkev z ostro zapovedjo siliti, naj bi imenovana sveta Zakramenta prejemali vsaj po enkrat na leto. Ta zapoved je pravzaprav za vernike strašna zmota, pa je še čutimo ne.

11. Sveti zakon.

Do sedaj sva natanko pregledala skoraj ves razvitek Tvojega notranjega življenja. Zdi se mi pa, da še nisi zadovoljna in da pričakuješ potrebnih razjasnil še o enem prav posebno važnem vprašanju, namreč o svetem zakonu in o vsem, kar zadeva razmnoževanje človeškega rodu na zemlji, pri katerem ima ravno ženska posebno imenitno nalogo.

Nekoliko se bojim pogovarjati se s Teboj o tem vprašanju. Morala bova namreč govoriti o najbolj nežnih stvareh, ki zadevajo vso Tvojo osebnost, Tvojo dušo, Tvoje srce in Tvoje telo. Toda potrebno je. Marsikaj bi v tem oziru morala vedeti, pa vendar ne veš. Ugibaš; poprašati si ne upaš; ako pa poprašaš, poprašaš osebe, ki za ta pouk niso poklicane in dobiš ga v nepravi luči, na umazan način.

V vseh raznih zadevah bi Ti rad podal najbolj glavne nauke, da se veš prav ravnati, kakor se spodobi poštenemu in sramežljivemu dekletu. Pomeniva se najpoprej o svetem zakonu.

a) Božji nameni.

Kako krasna je narava okoli nas! Rada občuduješ zvezdnato nebo, hribe in doline, reke in morja. Še bolj se pa čudiš življenju na zemlji. Kako hitro rasejo, se razcvitajo in množe cvetlice po livadah, ribe v vodi, ptice pod nebom, živali po zemlji.

Bog je namreč v Svoji ljubezni in dobroti ustvaril vsa ta bitja; dal jim je življenje in podelil tudi moč, da se morejo razmnoževati sama po svojih rodovih. Razmnoževanje je vrhunec naravnega razvitka.

In kako je to razmnoževanje raznovrstno! Cvetlice in rastlinstvo sploh se pomnožuje po semenu, ki si ga v cvetu oskrbe. Ptice vale jajčka, iz katerih se izleže nova ptičica. Pri živalih se novo življenje razvija v živali sami, in o pravem času pride že razvita žival na dan. Kolika razlika!

Tudi človeku je dal Bog blagoslov, da se more razmnoževati. Zato je ustvaril moža in ženo, Adama in Evo. On sam je Evo pripeljal k Adamu, je oba blagoslovil in rekel: »Naraščajta in množita se in polnita zemljo in podvrzita si jo in gospodujta nad ribami v morju in pticami pod nebom in nad vsemi živalmi, ki se gibljejo po zemlji.«

Adam se je koj zavedel tega imenitnega svojega poklica, pa je rekel: »To je sedaj kost od mojih kosti, meso od mojega mesa... Zavoljo tega bo zapustil človek svojega očeta in svojo mater in se držal svoje žene in bosta dva v enem mesu.«

Bog je torej ustvaril moža in ženo, da iz njih izide družina, da iz vkupnega delovanja pridejo na svet novi ljudje, otroci Božji, namenjeni po kratkem življenju po volji nebeškega Očeta priti v večno blaženstvo v nebesih.

b) Družina.

Prav za prav smo vsi ena velika družina Božja. Zato smo pa tudi dolžni, da se med seboj ljubimo, kakor otroci enega Očeta, kakor bratje in sestre. In

zares, ljubezen do bližnjega obsega vse ljudi na svetu, nikdo ni izvzet.

To je sicer res in posebno krščanstvo to splošno ljubezen od nas zahteva. Vendar pa že po naravnih postavah nismo zavezani vse ljudi enako ljubiti. Bolj srčno ljubimo one, ki so bolj tesno zvezani z nami. Bolj ljubimo one, ki so naše vere, one, ki so naše narodnosti, one, ki so z nami v isti deželi, v isti župniji, v isti vasi. Ta večja ljubezen je po naravi, ker nas združuje več zunanjih vezi, pa bolj enako mislimo in čutimo, vkup se veselimo in žalostimo.

Največja ljubezen je po Božji in naravni postavi med onimi, ki so si sorodni po krvi, ker imajo iste starše, ali iste dede, ali iste pradede. To sorodstvo se je štelo včasih do več kolen; sedaj se pa daljnje sorodstvo že pozablja; živo v spominu in uvaženo je sorodstvo najbolj do drugega, deloma do četrtega kolena. Do teh še velja posebna ljubezen.

Ker je pa taka ljubezen jako važna za mirno in veselo skupno življenje, zato jo Cerkev po volji Božji kar le more razširja. Odtod pride prepoved možiti in ženiti se med sorodniki do četrtega kolena. Naj se po zakonu ta večja ljubezen razteza na vedno nove družine in jih vedno več v sebi oklepa.

Največja ljubezen je pa v družini med brati in sestrami, ki imajo iste starše, med otroci in starši, med možem in ženo. Mož in žena, oče in mati sta združena v sveti ljubezni, kateri je dala Cerkev svoj blagoslov, da, združena sta v sveti zvezi, katero je sam Zveličar povišal na čast svetega Zakramenta.

Tako združena si pomagata v vseh potrebah časnega življenja; oče dela na polju, v gozdu, v obrtu, v trgovini; mati pa oskrbljuje vse, kar je v hiši, ona skrbi za obleko, za hrano, za hišni red, za hišno snago. Vkupno nosita breme življenja in breme poklica, vse si med seboj delita, veselje in žalost, trud in počitek. Pa tudi za večnost drug drugemu pomagata z molitvijo, z lepim zgledom, z opominom in z drugimi dobrimi deli, posebno s skupnim trudom

in skupno skrbjo za otroke, ki jima jih je dal dobri Bog.

Zakonsko življenje ima namreč tudi to nalogo, da se po njem in edino po njem razmnožuje rod človeški na zemlji. Tako je Bog določil od začetka, ko je ustvaril Adama in Evo, jih združil v tesno zvezo in jih blagoslovil, ter jima rekel, naj napolnita zemljo. Namen, ki ga je dal Bog prvi družini, velja za vse družine vseh časov, vseh krajev in vseh narodov. Edino zakonskemu možu in njegovi zakonski ženi je dal Bog pravico do one tesne združitve, ki je vir novega življenja. Gorje mu, kdor bi take združitve iskal zunaj zakona!

c) Želja po zakonu.

Sedaj boš pa tudi Ti, krščanska dekle, razumela neke posebne želje, neko novo, poprej nepoznano hrepenenje, ki se Ti vzbuja v srcu sedaj, ko telesno dozorevaš.

Ljubezen se Ti vzbuja. Ti ljubiš Svojega bližnjega in mu pomagaš; Ti ljubiš Svoje sorodnike, pa rada k njim zahajaš; še bolj ljubiš Svoje brate, Svoje sestre in Svoje starše. Toda ta ljubezen Ti ne zadostuje. Želiš si še bolj tesne zveze, želiš si pomočnika za prihodnje življenje, želiš si druga, kateremu bi mogla odkriti vse Svoje srce, s katerim bi potovala po temnih stezah življenja, da bi z njim vred lažje prišla do zadnjega cilja v večnosti; želiš, da si z njim ustanoviš novo družino, da se z njim te ljube družinice veseliš, z njim zanjo skrbiš in trpiš, da jo z njim pripelješ do časne in večne sreče.

Ali ni res, da se Ti take želje večkrat vzbujajo, da so tem bolj silne, čim bolj dozorevaš telesno, da so posebno živahne tedaj, ko Ti odmrjo starši, ko Te zapuščajo bratje in sestre? Nevidna roka Te vleče v zakonski stan. Vedi, da te misli in želje so svete, Bog Ti jih je zasadil v srce. Le oskruniti jih nikar!

d) Priprava za zakon.

Ko tako dozorevaš in čakaš svetega zakona, se nanj marljivo pripravljaj, da boš kdaj dobra gospodinja, ljubezniva žena in srečna mati. Kaj ne, saj tako želiš?

Ako zares želiš, tudi tako živi, da se Ti želje izpolnijo. Pred vsem se uči premagovati strasti. Ako je žena svojeglavna, jezljiva, lena, zapravljiva, hudobna, o kako nesrečen je zakonski stan! o gorje možu, gorje otrokom! Zato se premaguj vsak dan in živi kakor sem Ti že zgoraj opisal.

Prav posebno Te prosim, da premaguješ svojeglavnost. Le poglej po hišah! O kako žalostno je tam, kjer je žena svojeglavna! Ako ni vse po njeni volji, koj je huda in jezna, koj vpije, zmerja, kolne, koj žali moža in razburja otroke; mož užaljen ne molči, pa tudi vpije, kolne, razgraja, morda odide in se napije; otroci se jeze, odgovarjajo, kljubujejo, so na mater hudi, jih ne ljubijo, ampak celo kolnejo, kakor so se od matere naučili. To je grozno, kaj ne?

Da ne boš tako nesrečna Ti in da ne bo tako nesrečna Tvoja družina, premaguj svojeglavnost sedaj doma, dokler si v domači družini pri starših, pri bratih in sestrah. Zjutraj pri molitvi skleni, da podnevi ne boš več tako svojeglavna kakor si bila do sedaj, ne do staršev, ne do bratov in sestra, ampak da hočeš izpolnjevati voljo staršev v pokorščini, da hočeš z brati in sestrami biti vljudna, popustljiva in jim rada ustreči; skleni, da boš zatirala jezo, ako se Ti bo vzbujevala, kadar ne bo vse po Tvoji glavi in da se ne boš pustila zavesti, da bi vedoma vpila, razgrajala, klela. Prosi za pomoč krotko Srce Jezusovo in krotko Devico Marijo. Tako stori z vsako strastjo, pa jo boš kmalu premagala.

Prizadevaj se za pobožnost. Moli rada, moli sveti rožnivenec, hodi rada k sveti maši in pridigi, h krščanskemu nauku, k svetim Zakramentom; rada se pomudi pred tabernakeljnom in odkrivaj Gospodu Jezusu vse težave, bridkosti, pa tudi rane in želje

Svojega srca. Krščanski nauk moraš posebno dobro znati, ako hočeš, da boš kdaj zares dobra krščanska mati Svojih otrok.

Uči se gospodinjstva. Kuhati, kruh peči, krpati, šivati, plesti, prati, dela na vrtu, na polju, v hlevu, vse to moraš znati, le dobro se jih nauči, le rada jih opravljaj. Pazi na snago po hiši, v omarah, pri obleki in povsod; ne štedi vode.

Pa tudi na Svoje telo moraš paziti. S pridnim delom si ga boš utrdila; ne boj se vsakega vetrca, da ne boš preveč mehkužna. Okoli pasu se nikar preveč ne stiskaj, ampak pusti, da se Ti telo lepo naravno razvije. Ako bi se stiskala, ker bi neumno želela biti prav tanka in vitka, bi si pokvarila ravno tisti del telesa, ki je za mater važen in bila bi sama vzrok, da Ti bo v zakonskem stanu porod strašno mučen in smrtnonevaren.

Za zdravje telesa skrbi pametno. Koristno je, ako si telo večkrat umiješ, posebno poleti, ko si od težkega dela vsa s potom zamazana. Preden greš spat, umij se hitro in sramežljivo po vsem telesu, potem pa naglo v posteljo. Tako tudi pozimi lahko storiš, le pazi, da se ne prehladiš.

Ne dotikaj se pa telesa več, kakor je ravno potrebno, da si ne razdražiš nevarnih občutkov in se morda ne navadiš na oskrunjevanje Svojega lastnega telesa. To bi bilo za telo škodljivo, pokvariti bi se Ti mogla kri, opešati živci, oslabeti želodec, dobiti bi mogla srčno napako; telo bi postalo nagnjeno na pohotno poželjivost, domišljija bi se Ti umazala in neprenehoma bi Te mučile nesramne misli. Vse te slabosti bi Te mogle zadeti v manjši ali večji meri. Zato je tako dotikanje Bog v šesti zapovedi prepovedal pod smrtnim grehom. Ta prepoved je torej Tebi v največjo telesno in dušno korist; pa tudi Tvojim otrokom v prihodnosti, ki bodo rojeni od sramežljive in nepokvarjene matere bolj zdravega in ne tako močno k poželjivosti nagnjenega telesa.

Morda si ta nevarni greh že začela? Morda Te je nesrečna tovarišica zapeljala, ali pa si sama vanj

zabredla. Nevarnost za tako grešno nespodobnost je pri dekletu posebno tedaj, ko se začenja takoimenovani čas.

Naj ti o tem nekoliko omenim, da se boš znala bolje varovati. Dotični čas se začne, ko telo prilično dozori. Vsakega meseca se v telesu nabere krvi, ki služi v hrano otroku, ako zakonsko mater Bog blagoslovi in ji po očetovi ljubezni otroka podari. Ta kri je vedno na razpolago; ako pa otroka ni, mora ob svojem času iz telesa vun, kar se dogodi točno ob mesecu. Ako se to v mesecu ne bi dogodilo, je telesno zdravje v nevarnosti.

Mogla bi pa Ti sama temu pomanjkljaju kriva biti, n. pr. ako bi se v tem času prehladila, bi v mrzli vodi stala ali se v njej kopala, ako bi se močno prestrašila, izredno veselila. Zato moraš na vse paziti. Ako krvi o pravem času ni, polagaj si na trebuh prav tople omote; ako jo je izredno preveč, polagaj si tja hladne omote, katere zamenjaj takoj, ko postanejo topli. Ako ne pomaga, moraš k zdravniku; le kmalu ga poišči, da Te ne zadene kaka težka bolezen.

V tem času imaš morda težke noge, bolj si občutljiva in razdražljiva, vzburjajo se Ti živci: premaguj se, in sicer tako, da nihče nič ne opazi. Ponos ženske pač zahteva, da se ta čas prikriva in tudi domačih nikdo zanj ne vé; zato se premaguj, saj vse hitro mine.

Da ne ostane kri na telesu, ki se vname in peče in Te spravi v nevarnost, da bi oskrunjevala Svoje telo v lastno dušno in telesno škodo in v škodo otrok, katere Ti bo Bog v zakonu dal, se v tem času hitro in sramežljivo umivaj, in sicer ne s hladno, ampak z mlačno vodo, ker hladna bi Ti škodovala. Vzemi čisto krpo ali pa gobo, da namen dosežeš. Zraven, kakor sploh pri kopanju ali umivanju misli na Boga, na Devico Marijo in zatrjuj, da nič drugega ne nameravaš, kakor snago telesa, da se lažje obvaruješ greha in bolj zdrava ostaneš.

e) Ženin pride.

Tako se pripravljaj na sveti zakonski stan in njegove imenitne naloge. Ko tako delaš in se prizadevaš, da res krščansko živiš, se oglasi ženin. To je zate izredno važen trenutek, zato naj Te opozorim, na kaj moraš v tem času posebno paziti, da ne boš nesrečna.

Ako kak mladenič skrivaj za Teboj plazi, Te na samotne izprehode vabi, Te išče morda zvečer, celo ponoči, prosim Te, zavrni ga odločno, spodi ga, ne spuščaj se z njim v pogovor. Veruj mi, mladenič Tebi laže in lazi okoli Tebe, da bi Te užival in zlorabil. Da bi to dosegel, se Ti hlini, Ti sladko govori, zlate gradove in zakon obeta. Ne veruj, odpodi ga, beži od njega, ne oglasi se mu. Ako tega ne storiš, boš grešila, boš nesrečna, boš omadeževala Svojo dušo in oskrunjeno Ti bo Tvoje telo. V takem času moli, moli in zopet moli, da v izkušnjavi ne padeš; moli posebno k Devici Mariji in k presvetemu Srcu Jezusovemu!

Ako pa pride mladenič k Tvojim staršem, jim pove, da potrebuje žene, da mora kmalu biti poroka in jih popraša, bi li hoteli Tebe dati in bi ga li Ti hotela vzeti; vedi, da to je pravi ženin, vendar pa marsikaj prav dobro preudari, preden se mu zaročiš in mu zakon obljubiš. Kaj pa je treba preudariti?

Najpoprej poizvedi, kako on živi? Ne poslušaj hudobnih jezikov, ki pogostokrat lažejo, ampak obrni se na zaupne ljudi. Ako je ženin veren, hodi k zapovedani službi Božji, prejema svete Zakramente, ne popiva nezmerno, ne ponočuje z nesramnimi tovariši, ne zapeljuje deklet, spoštuje svoje starše, živi v ljubezni z domačimi svojimi, tedaj bi mogla Ti z njim biti srečna v zakonskem stanu za čas in za večnost.

Varuj se ga pa, ako izveš, da je s starši sirov, da je z brati in sestrami v hudih prepirih, da doma in pri delu grdo preklinja. Vedi, da bo tedaj tudi kot mož s Teboj sirov, brezobziren, neotesan; pri najmanjši priložnosti bo tudi nate kričal in Te preklinjal.

Varuj se ga tudi, ako je pijanec. Ako je mladenič pijan pogostokrat, morda vsak teden, ako popiva žganje, morda celo žganje od špirita, odbij ga, ne meni se z njim! Ali nimaš pretužnih zgledov, kako grozno je v hišah, kjer je gospodar pijanec! Kdo bi mogel opisati tuge in bridkosti žene njegove, kdo žalost in bedo otrok? Morda Ti obeta, da se bo v zakonu poboljšal. Znaj, da se pijanec nikoli ne poboljša; telo mu po pijači kar koprni; ako popije prvo čašo, ne more se več zdržati, pa popije še drugo, tretjo, dokler ni popolno pijan. Voljo ima morebiti dobro, pijanstvo obsoja in preklinja, toda volja pijančeva je tako slaba, da ga strast takoj premaga. Pijanec se izpreobrne samo v tem slučaju, ako se pijači popolnoma odpove; to je pa silno težko, skoraj nemogoče; in ako tudi vztraja, da nekoliko časa ne pije, vedno je v nevarnosti, da se ne povrne nazaj.

Poizvedi tudi, da li je ženin zdrav? Ako je bolan, bi bolezen mogli podedovati otroci, tudi Ti bi se mogla okužiti. To velja o jetiki, o raku, o padavici, o slabi pameti. Otrok bi utegnil podedovati te lastnosti, ali vsaj sprejemljivost za nje. Ako ljubiš sebe in otroke, bolnega ženina odbij.

Ko bi bil ženin bolj slaboten, Ti pa tudi, nikar z njim ne sklepaj zakona! Ker tudi otroci bi bili slabotni. Isto velja, ako bi bila oba še premlada. V tem slučaju bi še ne bilo dovolj razvito in močno Vajino telo; kako pa bi se od slabih teles mogel poroditi močan otrok? Otroci rojeni od telesno ne še dosti razvitih staršev umrjo navadno, preden dorasejo, ali pa hitro obole, imajo premalo krvi, telo jim je sploh slabotno, živci so razdražljivi, pamet bolj slaba. Tudi Vajina starost naj ne bo prerazlična, n. pr. mlada žena in star mož. V tem slučaju bi bila nevarnost za otroke in tudi nevarnost prešestvovanja.

Tudi se ne svetuje zakon z bližnjim sorodnikom. Posledice so večkrat jako nepovoljne: nepopolno spočetje, prezgoden porod, nakaženost otrok, nagnjenje k živčnim boleznim, posebno h gluhonemosti, histeriji in padavici, slaba pamet, umrljivost, jetičnost.

Ako so starši nagnjeni h kaki bolezni, se ta nagnjenost kaj lahko prenese na otroke; rado se dogodi, da je zakon nerodoviten ali da se otroci rode bolehavi. Take hude posledice prihajajo prav rade, ako se stric poroči z nečakinjo, ali teta z nečakom, ali bratranec s sestrično. V bolj oddaljenih kolenih je nevarnost manjša. Zmanjša se pa tudi nevarnost, ako sta mož in žena popolnoma zdrava na umu in na telesu. Kolikor bolj različne krvi sta oče in mati, toliko bolj krepki in zdravi so njuni otroci.

Krščanska dekle! na vse te okolnosti pazi, preden se zavežeš! Ako se pa zavežeš in zakon obljubiš, je ta zveza častna in poštena za oba, za starše obeh, ker je očitna, sklenjena pri belem dnevu in je le prvi potrebni korak do svetega zakona, ki se bo kmalu sklenil.

Da bodo pa zaroke cerkveno veljavne, odidita k župniku, da napravi zaročno listino, katero podpišeta ženin in nevesta, pa tudi župnik in še ena priča. Ako pa ne moreta k župniku, napravita zaročno listino lahko doma; toda v tem slučaju jo morata podpisati oba in pa še dve priči.

Nauke za ženina in nevesto pa dobiš v drugi knjižici, ki je namenjena »Ženinom in nevestam«.

12. Sveta čistost.

Gotovo že komaj čakaš, da Ti izpregovorim o čednosti, katero kot poštena krščanska dekle najbolj ljubiš in s katero se najbolj ponašaš. Mislim sveto čistost.

Čistost je ona čednost, ki spolno naslajevanje izključuje ali v pravih mejah drži. Spolno naslajevanje je po Stvarniku dano tisti zakonski zvezi, iz katere se zarode otroci. Zato se pa po naravni postavi nikdar ne sme želeti samo po sebi in nikdar zunaj svetega zakona. Edino zakonski imajo od Boga pravico do one zveze, ki je potrebna, da se na zemlji razmnožuje rod človeški; zato pa tudi do vsega, kar je s to zvezo sklenjeno.

To spolno poželenje pripada najhujšim strastem in se začne vzbujati v mladeniču in v deklici, kakor hitro telesno dozoré in postanejo sposobni za zakonski stan. To poželenje pa še bolj vzplamti v telesu onih, ki so bili zgodaj pohujšani, pa si ga morebiti še od mladih nog sami netijo z nespodobnim poželjivim dotikovanjem.

Zoper ta ogenj je dal Bog drugi ogenj, namreč ogenj svete čistosti. To čednost obsega glavna čednost zmernosti. O zmernosti sem Ti že povedal, da je ona čednost, katera našemu teženju po čednosti podeli moč, da ga telesna naslajevanja ne zapeljejo in od čednosti ne odvrnejo. Sem spada zmernost v jedi, treznost v pijači in čistost v mesenem naslajevanju.

Kaj pa stori čednost svete čistosti v Tebi? Dokler si dekle, Ti pomaga, da vsako meseno naslajevanje popolnoma odbijaš, da ga v dekliškem stanu nikoli radovoljno in vedoma ne poželiš, še manj pa dopustiš. Ko boš žena, Ti bo ta čednost čistosti pomagala, da boš to naslajevanje želela, iskala in uživala edino v mejah svetega zakona. V vdovskem stanu Ti bo čistost meseno naslajevanje zopet popolnoma odbijala.

Kaj ne, sedaj razumeš, kako važna je čednost svete čistosti. Ona Ti pomaga obraniti se hudega poželenja tako, da ga nikoli radovoljno ne dopustiš, pa se zato ogibaš vseh onih priložnosti, katere bi Ti ga vznetile. Da se za to čednost, katero ljubiš, še bolj vnameš, naj Te opozorim na njeno vrednost in na njeno veliko korist zate.

a) Vrednost svete čistosti.

Ozriva se nekoliko po zgodovini, da vidiva, kako ljudje sveto čistost cenijo. Povsod so neomadeževano čistost cenili kot najvišje delo, ki je človeku mogoče, kot nekaj nadzemeljskega, nekaj nebeškega, nekaj Božjega.

Že v poganskih verah najdemo bogove, za katere so izbirali deviške služabnike; ako pa nekaterim niso prepovedali zakona, so jim vendar nalagali bolj ali

manj strogo vzdrževanje, kakor so bili v bolj ali manj tesni zvezi s svetimi opravili. Vidiš, celo razuzdano poganstvo je sveti čistosti prisojalo svet značaj.

Ako so pa že pogani tako visoko čislali čistost izbrano iz naravnih nagibov, tedaj se ne čudi, ako se v krščanstvu navdušeno slavi čistost izbrana iz nadnaravnih nagibov, radi Boga, radi Jezusa, po zgledu Device Marije.

Več je cerkvenih očetov, ki so v proslavo čistosti napisali posebne knjige. Sv. Ambrož trdi, da daje sveti Cerkvi poseben sijaj trojna čistost, namreč čistost neomoženih, čistost zakonskih, pa čistost vdov in vdovcev. Sv. Jeronim razlaga v tem zmislu priliko o semenu in sejavcu. On pravi, da rodovitna zemlja so one duše, na katerih raste sad svete čistosti, toda s to razliko, da čistost v zakonu obrodi trideseteri, v vdovskem stanu šestdeseteri in v deviškem stoteri sad. Sv. Efrem nazivlje device najlepše cvetlice na vrtu svete Cerkve, izbrana, snežnobela jagnjeta v čredi Jezusovi. Vsi učitelji slave posebno one, ki so sveto čistost ohranili neomadeževano do groba.

Tako je sveta Cerkev čistost vedno cenila in povzdigovala. Častitljiv je zakonski stan, vendar stan čistosti se nad njega povišuje. In zares, ali Ti ne pove že Tvoj naravni čut, da je obvarovana in neomadeževana čistost nekaj tako plemenitega, skrivnostnega, nebeškega, da spoštovanje izsili celo pri umazanih razuzdancih. In ako razuzdanec svoja umazana usta odpre, pa zoper čisto deklico govori, on stori to, ker čistost deklice obsoja njega, ker v ogledalu čistosti vidi svojo gnusobo; toda akoravno z jezikom zoper čistost govori, v srcu jo občuduje in zavida nedolžnega za srečo, ki jo je sam zapravil.

Ker Cerkev čistost tako visoko ceni, zato ni čuda, da je vzcvetela povsod, kamorkoli se je Cerkev razširila. V Afriki, v Aziji, v Evropi so se mesta in puščave napolnjevale z verniki, ki so samo po tem koprneli, da bi že na zemlji živeli tako čisto, kakor blaženi v nebesih. Med trnjem poganskih gnusob je

krščanska čistost razvijala svojo nebeško krasoto. Da, vsa stoletja nam izpričujejo, da so bili vedno mladeniči in dekleta, ki so se odpovedali ugodnemu življenju in odbrali si čistost, da so hoteli rajši umreti, kakor pa zapraviti sveto čistost.

Ako že ljudje tako visoko cenijo sveto čistost, kako visoko jo ceni šele Bog! Čednost ima pred Bogom toliko več veljave, kolikor bolj se približuje Njegovi bitnosti; Bog je pa čist duh; kolikor bolj čist je torej človek, toliko bolj je Bogu podoben. Sveti Duh sam trdi: »Čistost pripelje prav blizu k Bogu.«

Kristus daje čistosti prednost nad zakonskim stanom. In ko hvali deviško čistost, pove, da je ta čistost posebna milost, katera se le izvoljenim dušam podeljuje. Saj je rekel: »Ne razume vsakdo te besede, ampak le oni, katerim je dano.« Misli pa na vedno devištvo.

Bog nam tudi z dejanji dokazuje, kako čisla sveto čistost. Ko je prišel od vekomaj določeni čas, da se Sin Božji včloveči, izbral si je deviško Mater, kakor da bi pri vsaki drugi sijaj Njegovega Božanstva potemnel.

Prihod Zveličarjev oznanja deviški Janez Krstnik; rednik Njegov je deviški Jožef, najmilejši učenec deviški Janez Evangelist. In na kaj gleda Gospod, ko odbira apostole? Na imeniten stan? na učenost in zgovornost? Ne! ampak na čistost in zdržnost.

Tri leta je imel apostole pri sebi. Potrpel je z njihovimi slabostmi; eden Ga je izdal, drugi trikrat zatajil: toda nečistnika med apostoli ni bilo. Njega samega so obrekovali, da ljudi vzburja, da je goljuf, da soboto oskrunja, da je bogokletnik. On je molčal; nikoli pa ni dopustil, da bi se o Njegovi deviški čistosti izrekel najmanjši sum. O kako sveta, mila, čarobna mora biti čednost čistosti, ako se pri pogledu na njo razigra samo srce Božje!

Krščanska dekle! ali se ne boš prizadevala z vsemi močmi, da si ohraniš sveto čistost neomadeževano, neoskrunjeno? Tudi Ti moraš biti v onem čistem rodu, katerega sam Sveti Duh takole slavi:

»O kako lep je čist rod v svetlobi! zakaj njegov spomin je večen, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh. Ako je pričujoč, ga posnemajo; kadar se pa odtegne očesu, po njem hrepenijo, in kronan vekomaj obhaja zmago, ker je zmagal boj za plačilo neomadeževanih.« (Modr. 4, 1—2.)

b) Sadovi svete čistosti.

Čula si, kako sveto čistost cenijo pogani, kristjani in sam Bog. Da boš to čednost še bolj ljubila in še bolj skrbno varovala, poglej še na sadove, katere ona obrodi.

Sloveči zdravnik Hufeland se poprašuje, zakaj toliko ljudi pred časom umrje. Odgovori, da jih zamori razuzdanost, ker ona razjeda življenje in slabi življensko moč. Iz tega sledi, da je čistost obvarovana posebno v mladosti prav posebno dober pripomoček za zdravje in dolgo življenje.

Zraven tega je čistost tudi vir miru, dušnega veselja in prave zadovoljnosti, kar tudi življenje krepi in podaljšuje.

In kako dobro ime boš uživala pri ljudeh daleč na okoli, ako si obvaruješ neomadeževano čistost ves čas Svojega mladega življenja! Ako imaš morda kake pomanjkljivosti in slabosti, vendar si lahko vsekakor ponosna, ako si čistega življenja, ker v tej čistosti imaš neprecenljivo bogastvo. Ko bi pa imela vse prednosti in vse lepote, ne pa neomadeževane čistosti, potemnjena je Tvoja prava lepota, zakopan je Tvoj najdragocenejši zaklad, zapravljena najbolj sladka sreča Tvojega življenja; Ti si pobeljen grob, zunaj bogat in lep, znotraj poln gnilobe in trohnobe.

Čistost pospešuje pravo izobrazbo duha. Da, čistost in krščanska modrost sta dve sestri. Znanje moreš imeti tudi brez čistosti, toda prave modrosti ne, ker modrost ne prebiva v telesu, ki služi grehu. Najbolj sloveči zdravniki trdijo in vsakdanja izkušnja uči, da po razuzdanosti dušne moči nekako otrpnejo in izgube svoj polet za vse, kar je lepo,

vzvišeno in da začne vse ostale moči prevladovati živinska stran življenja. Ako je v srcu deklice zavladala nečistost, postane skoraj nemogoča naporna marljivost, domačnost, prava izolika duha in srca, sploh vsako resno delo; vse njeno mišljenje se suče okoli nasladnega uživanja, vse jo vleče v tovarišije, kjer se zabava in veseli in uživa pohvale, katere se ji obilno dele.

Zdržnost pa je trdna podlaga, na kateri se razvija vsaka čednost, ona razsvetljuje duha, ona odpre srce, da je sprejemljivo za vse, kar je lepo in plemenito in poda duši poleta, da se prav lahko dvigne k Bogu v nebeške višave in se peča z Božjimi stvarmi.

Tako mili in dragoceni so že naravni darovi svete čistosti. Kaj pa šele nadnaravni?

Brez čistosti ni prijateljstva z Bogom. Pravo prijateljstvo je tam, kjer je enakost ali vsaj podobnost. Človek pa, ki se vda nečistosti, odstopi od življenja duha, se pogrezne v mesenost in zato ne more imeti prijateljstva z Bogom, ki je čist duh. Nič pa ni, kar bi nas tako lahko in tako tesno z Bogom združilo, kakor je sveta čistost, ki nas stori Bogu podobne in dopadljive.

Čistost je poseben znak svetosti. Sveti Pavel piše: »To je volja Božja, Vaše posvečenje: da se namreč zdržite nečistosti in da zna vsakdo svoje telo ohraniti v svetosti in časti; ker Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k posvečenju«.

Lahko spoznaš, da svetosti daje čistost poseben sijaj. Oh, koliko je treba vojskovanja in neprestanega prizadevanja, ako hočeš ohraniti čistost! To so celo pogani dobro čutili. Deviško boginjo so slikali s ščitom in sulico, v znak da brez boja ni čistosti. Krščanski učitelji pa prispodabljajo čistost z mučeništvom. Sveti Ambrož piše: »Čistost ni samo zato vsega spoštovanja vredna, ker se dobi pri mučencih, ampak ker napravi mučence«. In ravno čistost v mladih letih zasluži to pohvalo. Saj so ravno v mladosti strasti najbolj silne in nevarnosti najbolj grozne, torej borbe najbolj silovite.

Da, reči moramo, da so boji za sveto čistost hujši od onih v mučeništvu. Mučenci so dosegli krono po kratkem trpljenju, za sveto čistost pa traja naporni boj do konca življenja. In kdo bi ugovarjal trditvi, da so zamamljiva uživanja bolj nevarna od krutih preganjanj? Čistost torej ustvarja mučence.

Še več: iz slabega človeka naredi ona angela. Tako uče sveti očetje, naslanjajoč se na besede Zveličarjeve: »Ob vstajenju se ne bodo ne ženili, ne možile, temuč bodo kakor angeli Božji v nebesih.« In to velja prav posebno o čistosti v mladih letih. Čistost mladine je bolj blizu oni angelov, ker mladine svet še ni tako močno oskrunil.

Ali moremo čistost še bolj pohvaliti? Da! Sveti učeniki trdijo, da čistost povzdigne človeka nad angele. Zakaj? Oni pravijo: čist človek se razlikuje od angela; toda ta razlika obstoji le v tem, da je pri angelu čistost dar in sreča, pri človeku pa čednost in zasluga. Ni čuda, če so angeli čisti! Saj so čisti duhovi, niso navezani na umrljivo in v grehu spočeto telo. Toda da ostane čist človek, ki biva v telesu polnem poželjivosti, v telesu, čigar počutki pohotnost vzbujajo in ki mora prebivati na zemlji sredi nečistih bitij, da tak človek ostane čist, to prekosi vse naravne moči, je nekako čudežno, povzdigne človeka nad angele in ga Bogu prav posebno približa.

Ali ne trdimo prav, če trdimo, da čist mladenič, čista dekle zasluži spoštovanje, ljubezen, občudovanje?

Zato se pa ne čudi, ako v zgodovini vidiš, da se je Bog ravno čistih duš posluževal v dosego Svojih najbolj vzvišenih namenov. Kdo je poganskim narodom dal apostole? Kdo ubogim in sirotam dobrotnike in matere? Kdo zapuščeni in zanemarjeni mladini učitelje in vzgojitelje? Kdo padlim dobre pastarice? Kdo bolnikom in nesrečnikom usmiljenih skrbnic? Ali niso to ravno one osebe obojega spola, ki so se zavezale za deviško čistost?

Ako pa že v tem življenju pripelje čistost človeka tako blizu k Bogu in ako dobi že na zemlji tako lepo

plačilo, kaj bo šele v večnosti! Sam Kristus uči: »Blaženi, ki so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.« Čisti so pravi otroci Božji, torej tudi dediči nebes. Vsem svetnikom je pripravljeno v nebesih slavno plačilo; toda deviškim je zraven tega obljubljeno še prav posebno plačilo. Deviški sveti Janez jih je zamaknjen videl, kako imajo zapisano na čelu ime Jagnjeta in ime Njegovega Očeta, potem piše o njih: »In sem slišal glas z neba, kakor glas veliko vodâ in glas velikega groma. In so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem in pred starejšinami; in nihče ni mogel peti pesmi razen onih stoštiriinštirideset tisoč, kateri so bili odkupljeni z zemlje; ti so, kateri se niso z ženami ognusili, device so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamor gre; ti so odkupljeni izmed ljudi, prvine Bogu in Jagnjetu in v njihovih ustih se ni našla laž; zakaj brez madeža so pred sedežem Božjim.« (Janez Raz. 14, 1—5.)

Sveta čistost je torej zares rodoviten vir najvišjih milosti v tem in onem življenju in vse, kar se visoko ceni, se nikakor ne more prispodobiti s čisto dušo.

Krščanska dekle! premisli, kar sem Ti napisal o sveti čistosti! Ali se ne boš vnela in sklenila, da deviško čistost ohraniš gotovo do poroke, morda do smrti?

c) Deviška čistost.

Govorila sva sedaj o čistosti. Čistost Te v nevarnih mladih letih varuje proti poželenju telesnega naslajevanja, katero je po volji Božji namenjeno le zakonskim pri njihovi sveti zakonski ljubezni. Kaj pa, poprašuješ, ali je zakonsko življenje zoper sveto čistost, ali se z njim sveta čistost pokazi? Nikakor ne! To ne more biti! Saj je vsako radovoljno dejanje zoper sveto čistost greh, zakonski stan pa vendar ni stan greha! Da, tudi v zakonu se neguje sveta čistost in varuje zakonske, da poželenju po spolnem naslajevanju zadostujejo edino v mejah svetega zakona. Kar je treba storiti, da se na zemlji pomnožuje človeški rod, pomnožujejo otroci Božji in

nebesa napolnjujejo s svetniki, to ni nič zoper sveto čistost, marveč po pravicah svetega zakonskega stanu v dosego njegovih visokih namenov.

Pač pa se z zakonskim življenjem uniči deviška čistost. Kaj pa je deviška čistost? Ona je trden sklep zdržati se vsakega spolnega dejanja vse dni do smrti. Kdor tak trden sklep stori, v njem je deviška čistost kot čednost. Kdor pa živi v deviški čistosti, pa misli stopiti v sveti zakon, ko pride prava priložnost, temu se deviška čistost ne vpošteva kot čednost in tudi ne bo dobil plačila deviške čistosti.

Za tako deviško čistost pa ni vsak človek zavezan, ne zapoveduje je nobena postava, ne Božja, ne cerkvena, ampak je samo evangeljski svet za one, ki so poklicani prizadevati se za posebno visoko krščansko popolnost. Ako pa deviška čistost ni zapovedana, tudi ni dolžnost držati jo vedno. Vendar so pa dejanja zoper devištvo po Božji postavi dovoljena edino v svetem zakonu radi njegovih vzvišenih namenov. Po zakonskem življenju se torej izgubi deviška čistost, ki ni zapovedana, ne izgubi se pa čistost sama po sebi, ki je zapovedana.

Deviška čistost pa doseže kot čednost svoj vrhunec, ako se deviška oseba za njo zaveže z večno obljubo, posebno ako se tako zaveže v redovniškem poklicu. Čednosti na tej višini ne pozna nobena vera, razen edino katoliška vera. Le v katoliški Cerkvi so mnogoštevilne device obojega spola, ki so iz ljubezni do Jezusa storile pravo obljubo deviške čistosti do konca življenja, saj ima pa tudi edino ona kruh življenja in vino, iz katerega se device razvijajo.

Čednost deviške čistosti pa moreš tudi v svetu imeti, ako trdno skleneš, da spolnega naslajevanja ne boš dopustila, pa tudi ne radovoljno poželela, in sicer do smrti. Srečna si, ako tak poklic v sebi čutiš! Trpela boš, morda se Ti bo svet posmehoval, toda ne plaši se in le vsak dan daruj iznova vso ljubezen Svojega srca Jezusu Kristusu. O kako srečna bo Tvoja smrt! Kako blažena Tvoja večnost!

13. Gnusna nečistost.

Odlašal sem do konca, toda sedaj ne morem več: moram Ti pisati o gnusni nečistosti, da se je obvaruješ, ali pa, ako si morda vanjo zabredla, da se iz nje pogumno izkoplješ. Prekrižaj se, zdihni k prečisti Devici Mariji in potem prečitaj pazljivo, kar Ti bom povedal o tem grehu, o njegovih vzrokih in prilikah.

a) Greh nečistosti.

Rad bi Te prav natančno poučil, kaj je greh nečistosti. Vedi, da zoper sveto čistost greši, kdor neredno poželi uživanje mesenega dejanja.

Vprašala boš, kaj je to: neredno poželeti? Neredno poželi meseno naslajevanje, kdor ga poželi drugače, kakor je po naravni in Božji postavi namenjeno. Po naravni in Božji postavi je pa namenjeno edino v zakonu za moža in ženo, ki se združita v pravi namen svetega zakona, namreč v namen, da se razmnoži človeški rod na zemlji.

Po tem uživanju človeška narava silno hrepeni; dovoljeno je pa edinole v zakonskem stanu. Razlog tej naravni in Božji postavi je, da se zagotovi obstanek človeškega rodu na zemlji. Imeti otroke, imeti morda mnogo otrok, jih vzgojevati in za nje skrbeti, je silno težko, mučno in napôrno. Mnogi bi se takega napornega truda prestrašili, pa ne bi stopili v zakon, ko bi ne bilo v zakonski zvezi tega užitka in ko bi se ta užitek mogel in smel iskati tudi zunaj zakona. Toda ta silna, skoraj nepremagljiva želja po tem uživanju nagne večino ljudi, da radi stopijo v sveti zakon, se otrok vesele in zagotove obstanek človeškega rodu.

Kako važna, za obstanek človeškega rodu prepotrebna je torej ta Božja in naravna postava! Kako hudo se pa zoper to prevažno postavo pregreši, kdor to naslajevanje išče zunaj zakona, dokler je še v prostem stanu, ali ga išče v zakonu, toda ne po namenu svete zakonske združitve, da bi se po njej iz zakonske žene rodili otroci.

Kaj ne, sedaj razumeš, kaj je greh nečistosti. Že ime samo nam vzbuja nekak gnus. In zares, v tem grehu je nesramnost in telesna nesnažnost. Nesramen je tisti, ki ima radovoljno misli, poglede in dotikovanja, katera mu zdražijo spolno poželenje in vzbude v telesu ono naslajevanje; z tega pa izvira tudi kar naravnost telesna umazanost. Zato se nam ta greh studi in gnusi.

Zraven pomisli pa še na eno nevarno okolnost. Nespodobne misli in želje vzbude po živcih nespodobne počutke; nespodobni počutki pa vzbude enake misli in želje. To lahko sama čutiš, kako je v človeku vse v zvezi. Odtod pa sledi, da pešajo telesni živci, posebno hrbtenični mozeg in možgani, če se po nespodobnih mislih in predstavah ali počutkih vedno in vedno razdražujejo. Celo hude bolezni se izležejo. Dokaz so nam bolnišnice in norišnice.

Sedaj se ne boš več čudila, zakaj je šesta zapoved Božja tako stroga in smrtno greši vsakdo, kdor v svojih mislih in delih to nepostavno uživanje naravnost išče in hoče, ali kdor to uživanje, vzbujeno brez njegove volje rad ima in veselo uživa. Preveč hude so posledice tega greha, preveč razdirajo dušne in telesne moči, preveč pogubno vplivajo tudi na zarod. Ako so si starši z razuzdanostjo pokvarili popolno telesno zdravje, so otroci njihovi slabih živcev in na nečistost posebno nagnjeni.

Pred izvirnim grehom naši prvi starši niso občutili te poželjivosti. Bog jo jima je zadržal po posebni Svoji milosti. Ko pa sta grešila, sta to Božjo milost izgubila in poželjivost se je začela v njunih telesih. To nam namigne sveto pismo, ko pravi, da sta Adam in Eva po grehu spoznala, da sta naga in sta si nagoto pokrila.

b) Vzroki greha.

V nečisti greh zabrede premnogo ljudi, in sicer prav zgodaj. Nekateri so zapeljani in pohujšani, drugi se ga pa nauče sami ob času, ko telo spolno dozoreva. Spočetka se greha morda še ne zavedajo; ko se ga pa

zavedo, jim je prišel že v navado. Navado sploh odpraviti je vselej težko, najbolj težko pa je odpraviti in zatreti ravno to navado.

Ti želiš, da se greha obvaruješ, ali da se ga zopet odvadiš. V ta namen je pa važno, da veš, kaj napeljuje k temu grehu; ker le tedaj boš razumela in uporabljaja nasvetovane potrebne pomočke.

1. Izprijen spolni nagon.

Pravi vzrok in takorekoč vir tega greha je izprijen spolni nagon. Nagon zveze z drugim spolom v zakonski ljubezni za ohranitev človeškega rodu in za medsebojno pomoč v telesnih in dušnih, časnih in večnih potrebah življenja je naraven, položen v človeka od samega Stvarnika. Toda le prelahko se ta nagon izpridi, da ne vidi in ne poželi drugega kakor telesno uživanje, kateremu hoče zadostiti in zadovoljiti kakorkoli, ne pa iskati ga edino v zakonskem stanu kot dodano in podrejeno zakonski zvezi, ki ima vzvišen namen, da se ohrani in pomnoži na zemlji rod človeški, da se pomnoži število otrok Božjih in se napolnijo sveta nebesa.

Da se naravni nagon tako lahko izpridi, to je žalostna posledica izvirnega greha. V knjižici, pisani staršem o vzgoji otrok, se podaja staršem navodilo, kako naj otroke vzgajajo, da jih po možnosti obvarujejo take izprijenosti. Otroci morejo kaj napačnega videti ali čuti doma v domači hiši; morejo jih kar naravnost pohujšati drugi pokvarjeni otroci ali pa razuzdani odrasli; ali pa se morda še nevede pokvarijo sami, ko jim telo spolno dozoreva in se jim vzbujajo občutki, do tega časa nepoznani.

Ko so se ti nepoznani občutki začeli vzbujati, se razdražijo dotični živci v telesu; živci postajajo vedno bolj razdražljivi, poželenje se razvija bolj in bolj, pa se razvije v tako strast, da si nesrečnega človeka kar zasužnji in se mu ne more več upreti, pač pa mu rad zadostuje in dela vse to, kar ga vzbuja. Ker so pa ti živci v zvezi z možgani, se v možganih

vzbujajo nespodobne misli in nesramne želje, ki se le prerade ponavljajo in same po sebi pritikajo poštenim mislim in željam doma in vsepovsod.

2. Misli, želje, dejanja.

Drugi vzrok grehu je vse, kar take občutke vzbuja in s tem spolni nagon kvari. Nevarnost do tega more biti že v Tebi sami.

Morda Ti pri Tvojih dnevnih opravilih prihajajo v glavo nespodobne misli in želje, katerim se prepuščaš in sanjariš. Sama čutiš, kako Ti tako sanjarjenje vzbuja nespodobne občutke.

Razni občutki Te silno mikajo in vlečejo, pa si jih z nespodobnim dotikovanjem še bolj vnemaš in razvijaš, nazadnje Ti postanejo poželjivi še pogledi, ki tudi občutke vzbujajo ali povečujejo.

Take misli in želje so grešne; dotikovanja in pogledi so tudi grešni; saj si hočeš z njimi vzbuditi naslajevanje, ki Ti je po naravni in Božji postavi prepovedano, saj si z njimi kvariš spolni nagon, saj si z njimi razburjaš in kvariš živce v telesu, celo hrbtenični mozeg in možgane, saj se z njimi vsa Tvoja narava še bolj nagiba na slične, vedno bolj sramotne misli in želje, dotikovanja in poglede.

Sedaj razumeš, zakaj so take misli in želje, zakaj taka dotikovanja svojega telesa in pogledi nanj smrten greh. Ni pa greh dotikovanje, ki je potrebno, da se telo umije in očisti; greh, saj smrten greh bi tudi ne bil hiter, nagel, površen pogled ali dotikljaj, sicer ne ravno iz potrebe, pač pa iz lahkoumnosti ali radovednosti; vendar bi bil nevaren, da se Ti občutki ne zbude in bi vanje privolila, kar bi bilo greh. Zato se pa dekle, zares nedolžna in sramežljiva, tega ogiba.

3. Slabe tovarišije.

Vzroki za nečisti greh morejo pa tudi zunaj Tebe biti. Taki vzroki so vse one okolnosti, ki Ti vzbujajo nespodobne misli in po njih občutke, pa Ti škodujejo na duši in na telesu.

Tak vzrok so slabe tovarišije. Tovarišije so pa slabe, ako se shajajo pokvarjena dekleta, pa o spolnih stvareh poželjivo govore. Še bolj nevarni so sestanki mladeničev in deklet v raznih hišah, po gostilnah, in tudi pri nočnih opravilih, na primer: kadar se proso mane, češplje lupijo, da, celo pri čuvanju mrličev. Nehote se vzbujajo misli na drugi spol, vzbujajo se želje po prepovedanem uživanju. Odtod poželjivi, ljubeznivi pogledi, nespodobne šale o spolnih in zakonskih stvareh, zaljubljene pesmi, nazadnje morda celo nespodobna dejanja, ker vzbujeno poželenje mladeniča silno vleče k nespodobnemu dejanju, dekletu pa zmanjšuje sramežljivost, da ne beži. Odtod se poveča nagnjenost h grehu v telesu in v duši; vzbujajo se misli in želje, ki Te nadlegujejo tudi potem, ko si sama. Zato pa vedi, da smrtno grešiš, ako v take nevarnosti vedoma zahajaš.

4. Plesi.

Posebno bogat vir nečistosti so plesi. Nič ni grešno poskočiti. Toda ples ni zato mikaven in Te silno privlači, ker tam poskočiš, ampak zato, ker Te tam čaka spolno uživanje. Plesavci radi nespodobno govore, saj gore poželjivega ognja, srce jim je te poželjivosti polno. Mesenost se še bolj vnema, ko se mladenič in dekle pripravita za ples: roke okoli teles, telo telesu tako blizu — ali je mogoče, da pohotnost ne bi vzplamtela do vrhunca? In kako pogostokrat se med plesom dogajajo razne nespodobnosti? Posebno tam, kamor sme priti, kdorkoli hoče. Nevarnost raste, ako traja ples pozno v noč, ako traja morda do jutra, ako je dekle bolj gizdavo, morda celo manj sramežljivo oblečena, ako je kri razgreta od plesa in vina, ako je glava zmešana od pijače in glasbe. Plesavci pozabijo na Boga, na vest, na poštenost in mislijo edino na telesno uživanje. In, ali se ne dogodi rado, da plesavca in plesavko premoti strast in si poiščeta samotnih, temnih krajev?

Krščanska dekle! ali si že plesala? Morda nikoli še, ker si premlada, toda mika, vleče Te! Še si srečna, še nisi okusila strupenega, opojnega strupa: premaguj se; ako ljubiš sveto sramežljivost in čistost, ne hodi na ples! Veruj meni, ki Te svarim radi ravnokar opisanih vzrokov. Toda morda Te je hudi, nevarni, omamljivi nagon že premagal; plesala si, plesala večkrat, plesala do poznega jutra . . . dekle, roko na srce in odgovori mi odkritosrčno, ali sem nevarnosti in pogubnost plesa opisal prečrno? odgovori in povej, more li na ples sramežljiva dekle, dekle, ki svojo nedolžnost, svojo deviško čistost ljubi, ljubi navdušeno kot svoj najlepši, najdragocenejši zaklad?

To velja o vsakem plesu, velja tudi o plesu na ženitovanju. Ali niso plesi pri naših ženitbah razuzdani? Vrše se ponoči, celo noč, vrše ob neprestani godbi in obilni pijači, udeleže se jih povabljeni gostje, pa tudi nepovabljeni, morda razuzdani mladeniči, ki komaj čakajo, da se jim ponudi priložnost za pohotno uživanje.

Krščanska dekle! še eno vprašanje: ali tak ples ni greh? ni smrten greh? ni večkraten, neprestan smrten greh? Poglej, kam zabredeš, v kako blato se vgrezneš, ako zadostiš tistemu silnemu poželenju po plesu! In morda si iz Marijine družbe? . . . Ali se ne bojiš Boga svetega, Boga vsevednega, Boga pravičnega? Ali ne maraš za Svojo dekliško čast, za mir vesti, za srečo časno in večno?

5. Samotni sestanki.

Moram Te opozoriti na še večje nevarnosti, ki Ti prete, ako se z mladeničem sestaneš na samem, morda zvečer, morda ponoči. Nečisti ogenj mesene poželjivosti se vname, telo in domišljija in vse je razburjeno in kar neka skrivna sila vleče na razna, včasih izredno nespodobna dejanja; sramežljivost se zmanjšuje, nazadnje izgine, greh se dopušča, v opojni strasti se gre do skrajnosti, izgubljena, zapravljena je deviška čistost.

Sem spada ponočevanje. Mladenič pride in Te vabi na tih pogovor v nočni tmini. Kaj vleče mladeniča, da Ti ne dá miru ponoči? Vleče ga izprijen spolni nagon; on išče prilike, da mu zadosti. Čuti, da je zadovoljevanje tega nagona sramotno, zato lazi okoli v nočni tmini. To Ti dobro veš: ali se mu boš oglasila? Ako je mladenič šele začetnik na teh grešnih, gnusnih potih, morda spočetka še ni preveč vsiljiv, zadovoljen je, da Te je videl, da je s Teboj govoril, in sicer o navadnih stvareh. Toda ne varaj se! Strast raste, prva sramežljivost se zmanjšuje in prav kmalu bo mladenič začel govoriti, kar ne gre, začel se bo proti Tebi bolj prosto, celo nespodobno obnašati, začel bo želeti, da mu odpreš . . . Pa tudi v Tebi bo strast napredovala, misli in želje poprej nepoznane Ti bodo napolnjevale glavo in srce, tudi Tvoja dekliška boječnost se bo zmanjševala, spočetka se boš še bojevala in nespodobnosti odbijala, nazadnje Te bo strast premagala. Izgubljeno je devištvo za vekomaj; morda bo sad greha tak, da ga bo lahko videl vsakdo.

Ako tega še nisi izkusila, premagaj se! Varuj Svojo dekliško čast in poštenje in dobro ime, oh, varuj, varuj Svoje devištvo, ki je biser vseh čednosti! — Ako si pa na vso lepoto svete neomadeževane čistosti pozabila, tedaj mi boš priznala, da se vse tako godi, kakor sem Ti opisal. — Prosim Te, popravi se, izpreobrni se, pusti greh in grešne zveze! Spoštuj Svoje telo in ne daj ga več v uživanje razuzdanim mladeničem! Da, vedi, da smrtno grešiš, ako se ponočnemu vabilu odzoveš, saj greš v bližnjo nevarnost smrtnega greha.

6. Grešno znanje.

Kaj pa grešno znanje? Znanje je grešno, ako je skrivno, ako nima upanja bližnje poroke, ako išče edino le skrivno po naravni in Božji postavi prepovedano uživanje.

Govorila sva že o tem, kateri je pravi ženin. Pravi ženin je oni, ki ženo potrebuje in bo kmalu poroka, pa si izbere nevesto in popraša starše in

njo; ako se dogovore, se zaroke sklenejo; in tak ženin misli na sveti zakon in na vse njegove naloge, ter bo svoj ponos stavil v to, da svojo nevesto pripelje pred oltar k poroki in sveti zvezi neoskrunjeno. To znanje je pošteno in častno za ženina in nevesto in za družine obeh.

Nečastno in sramotno je pa skrivno znanje, ali znanje brez upanja, da se bo mogla kmalu skleniti zakonska zveza. Tako znanje ima namen golo telesno uživanje. Mladenič lazi za Teboj, obeta Ti zakon, nagovarja Te na greh, ako ne koj prve tedne, gotovo pa prav kmalu. Ti se začneš z njim razgovarjati, misleč, da ne bo nič hudega, kar spočetka tudi res ni. Toda kmalu čutiš, da se Ti srce ogreva, da Ti misli uhajajo na dotičnega mladeniča, da se prihoda njegovega sicer še bojiš, vendar ga pa tudi želiš. Glej! strast se je vzbudila, razvija se.

In ko sta sama, kako Ti bije srce, kako Ti vre kri, kako se bolj in bolj vzbuja grešna pohotnost! Kmalu dopustiš večje prostosti mladeničeve do sebe, premaguje Te hudo poželenje; le še par dni in ne braniš še več raznim nespodobnostim, dokler nazadnje ne izdaš in ne prodaš tudi Svojega devištva . . . o groznega trenotka!

In do tega pride vsako skrivno znanje, ki dolgo traja in se poživlja v nočnih sestankih. Zato je vsako tako znanje smrten greh koj spočetka, akoravno je morda vsaj na videz še nedolžno. Ako ljubiš sebe, ako ljubiš sveto čistost, in sicer deviško čistost, ki je Tvoja največja lepota in ki jo moraš ohraniti do poroke, varuj se grešnega znanja bolj kakor strupenega gada.

7. Umazani spisi.

Ravno tako se pa tudi ogibaj časopisov in knjig, v katerih se predstavljajo, ali v povesti opisujejo nečiste strasti, nečista dejanja, grešna znanja, prešestvovanja, žensko telo. Proč z njimi! Ako jih čitaš, vzbujaš si grde misli in nesramne predstave, omade-

žuješ si Svojo domišljijo, dražiš živce zvezane s spolnimi deli in si vzbujaš nespodobne občutke.

Vidiš torej vedno isti dogodki v Tebi, pa se Ti po vseh kvari sicer za svete namene odločeni spolni nagon. Sovražniki krščanskega življenja to dobro vedo; zato podnetujejo strasti z umazanimi spisi, kjerkoli hočejo mladino odtrgati od svete Cerkve. Pred nesramnim človekom bi Ti bežala; zakaj pa ne bežiš pred njegovo knjigo, pred njegovim spisom, ki je prišel iz umazanega srca in bi zato umazal tudi Tvoje srce. Vzemi v roke dobrih knjig, ki Te pouče o resnici in Te vnamejo za vse, kar je lepo in plemenito.

8. Hudobni duh.

Naj dodam, da bi Ti mogel vzbujevati izkušnjave tudi hudobni duh, o katerem sam Zveličar trdi, da je nečist duh. On je prekanjen in izkušen, pa dobro vé, kako bi Te mogel ujeti. Na dušo ne more vplivati naravnost, pač pa more vplivati na telo in na domišljijo. V telesu povzroči mike spolnih živcev, v domišljiji pa predstavlja nesramne podobe in tako se zbudi silno poželenje. Ako strast vzplamti nenadoma, ako je posebno silna, izredno gnusna, pa ni nobenega pravega razloga za to, vedi, da Te izkuša hudobni, nečisti duh.

c) Pomočki zoper greh.

Ko si to prečitala, krščanska dekle, vsa si nekako preplašena, potrta. Iz dna srca Ti prihaja zdihljaj: »Ne, greha ne! Kje je pomoč zoper to silno strast, ki gori v udih mojega telesa?« Ne boj se, pomiri se! Čuj, katere pomočke Ti je pripravila in Ti ponuja Dobrota Božja, da zmagaš, ako jih uporabiš.

1. Skrb za krščansko življenje.

Prizadevaj se, da v sebi ohraniš in razviješ milost Božjo in vse one darove in moči, ki Ti jih je zaslužil Jezus Kristus in Ti jih Sv. Duh deli po rokah Device

Marije, ako za nje prosiš, hodiš k sv. maši in prejemaš svete Zakramente, kakor sva se že prav obširno in dosti točno koj spočetka pomenila.

2. Beg od nevarnosti.

Bog Ti bo dal potrebnih milosti. Prva milost bo notranji glas, da se ogibaj vsega, kar zapeljuje v nečistost. Ravnokar sva naštela glavne vzroke, ki Te vabijo v nečiste grehe: nesramne misli, želje in nespodobna dejanja, slabe tovarišije, plesi, samotni sestanki in ponočevanje, grešno znanje in umazani spisi. Pokazal sem Ti, da vse te prilike Ti vzbujajo poželenje po mesenem naslajevanju in naslajevanje samo, da ga uživaš in se Ti razvije v strast, ki je skoraj nepremagljiva, ako Ti preide v navado. Grozno je podivjan, izprijen spolni nagon. Milost Božja dá moči, da se moreš premagovati, toda ne prisili Te; tudi sama se moraš potruditi in napeti vse Svoje moči. Ako pa sicer moliš, hodiš k sv. maši in prejemaš sv. Zakramente, pa se omenjenih vzrokov ne ogiblješ, si podobna človeku, ki Boga prav srčno prosi za zdravje, potem se pa strupa napije. Ti milost Božjo odbijaš, in sama si kriva, ako se vgrezneš v gnusne grehe nečistosti.

3. Spomin na lepoto čistosti in na gnusobo nečistosti.

Da boš pa res molila in podeljeno milost uporabila, se spomni živo na lepoto svete deviške čistosti in na gnusobo ter pogubne telesne posledice nečistega greha. Le spominjaj se na vse, kar sem Ti o tem pojasnjeval in pripovedoval. Spomin na lepoto svete čistosti Ti mora zažgati prav posebno ljubezen do nje, da se za njo navdušiš in jo z vsem žarom Svojega mladega srca želiš. Tako žarna ljubezen Te bo nagibala, da uporabiš vse moči, da uporabiš pomoč milosti Božje, kakor je potrebno, da si ohraniš ta dragoceni zaklad. V nevarnosti ne boš hodila, bežala

boš od njih, ker se jih boš bala in ker boš v luči milosti Božje še bolj natanko spoznala njihovo grdobnost.

Spomni se pa tudi, kako ostuden je nečisti greh, kako poguben za Tvoje telo in za Tvojo dušo. Saj bi izgubila posvečujočo milost Božjo pa vse čednosti in darove, ki so z njo sklenjeni, in bi bila Tvoja duša grdo umazana. Telo bi se pa bolj in bolj nagibalo na ono mesenost in pohotnost; v domišljijo bi se Ti vrivale ostudne slike in podobe; misli bi Ti uhajale na nesramne stvari; da, celo opešati bi moglo Tvoje telo, izcimiti bi se mogle v njem razne bolezni, kar izpričujejo ne le bolnišnice in norišnice, ampak tudi mnogi bolj ali manj živčno bolni ljudje po hišah. Ta spomin Ti mora vzbuditi strah pred nečistim grehom in stud nad njim, pa si boš še bolj prizadevala, da se ne vgrezneš vanj in da se ogiblješ vseh zgoraj naštetih vzrokov za greh.

4. Živa vera in spomin na smrt.

Tudi živa vera Ti bo pomagala, da premagaš strasti in zapeljevanja. Živa vera Te spominja na smrt, na sodbo po smrti in na peklenske muke. Misel, da bo treba umreti, morda prav kmalu, misel, da koj po smrti stopiš pred Sodnika, ki je vseveden, neskončno svet, ki sovraži in kaznuje greh, pa bi Te zavrgel za vekomaj v peklenske muke, ta misel Te mora pretresti, mora Ti zagreniti poželjene naslade in Te nagniti, da rajši vse muke pretrpiš, kakor pa da bi se prepustila izprijenemu nagonu in bi hodila v nevarne tovarišije, na plese, na ponočevanja, ali bi sklepala grešna znanja, ali pa sama s seboj grešila.

5. Pogosto prejemanje svetih Zakramentov.

Prejemaj pogosto Zakramente svete pokore in svetega Rešnjega Telesa. Zakrament svete pokore Te očisti od raznih madežev, Ti pomnoži notranje živ-

ljenje in Ti dá pravico do vseh dejanskih milosti, ki so Ti potrebne, da se srčno vojskuješ in premagaš nevarno naslajevanje. Zraven Te pa še izpovednik pouči, potolaži, vzbuja k srčnosti in stanovitnosti, in Ti odporna moč bolj in bolj raste. Hodi k izpovedi najmanj enkrat v mesecu, morda na štirinajst dni, ali vsak teden.

Da, ako si morda tako nesrečna, da si bila zgodaj pohujšana in Ti je skrivni greh prešel že v navado, o, trdno skleni, da odkritosrčno in skesano izpoved opraviš gotovo enkrat v tednu, ker zoper tako grozno strast potrebuješ pogosto posebne pomoči.

Še bolj potrebno Ti je sveto obhajilo enkrat na mesec, ali na štirinajst dni, ali enkrat v tednu, da, še večkrat v tednu. Sveto obhajilo sicer ne zaduši nečistega ognja v Tvojem telesu, pač pa vnema in podžiga sveto ljubezen do Boga, do krščanskega življenja in prav posebno navdušeno ljubezen do svete čistosti, pa se nečisti ogenj ne more razviti in razširiti, marveč pojema bolj in bolj. Poizkusi in sama boš vse to doživela.

6. Češčenje Srca Jezusovega.

Napreduj v češčenju presvetega Srca Jezusovega. Poglej Njegovo trnjevo krono, Njegov križ, Njegovo rano in Njegove plamteče žarke! Kaj pomeni vse to? Žarki pomenijo, da je Gospod Jezus iz ljubezni do Tebe prestal bolečine trnjeve krone, sramoto smrti na križu in dopustil globoko rano. Za grešnike je Gospod trpel; torej zaupaj v Njega! Ako si morda velika grešnica in že vsa pokvarjena, čuj, Jezus Te kliče, odpira Ti Svoje Srce, da se v Njegovi krvi opereš, umiješ in očistiš. Ali nisi slišala Njegove obljube, da bo največjim grešnikom podelil milost izpreobrnjenja, izkušanim zmago, mlačnim gorečnost, ako ga zares časte? O tolažljive obljube! Le zaupaj in časti presveto Srce Jezusovo! Zato se ob nedeljah in praznikih pomudi pred tabernakeljnom, pristopaj k mizi Gospodovi!

No, plašiš se, ker si morda leta in leta svete Zakramente prejemala nevredno... sramotne grehe si zamolčavala. Ne, ne boj se! Ali Te ni Jezus v ljubezni Svojega Srca čakal? ali Ti ni dal posebne priložnosti, da si se vendarle natanko izpovedala, popravila nevreden prejem svetih Zakramentov in po tolikih letih hitela k sv. obhajilu sicer skesanega, pa tudi veselega srca. Ali ni tega storila nerazumljiva ljubezen Srca Jezusovega? Ako je bil pa On do Tebe tako usmiljen ob času, ko si Ga žalila z Božjimi ropi, kako ljubezniv bo do Tebe šele sedaj, ko si vsa skesana, Jezusu hvaležna in Ga želiš ljubiti z vsem žarom Svojega mladega srca! Slaba si, opotekaš se, morda celo padaš: ne obupuj, zdihuj k usmiljenemu Srcu Jezusovemu, očiščena v sveti pokori hiti k svetemu obhajilu, pa ga daruj Jezusu v spravo za vsa razžaljenja, ki jih trpi v Zakramentu ljubezni.

7. Češčenje Device Marije.

Prav zaupno se zateci v varstvo Device Marije. Res, Ona je prečista Devica, Ti pa morda vsa oskrunjena in umazana na duši in na telesu. Pa vendar le poleti k Njej! Ali ni Ona tudi pribežališče grešnikov? Oh, kako se Ji smilijo ravno grešniki! Za nje je rada privolila v strašno smrt Svojega Sina na križu; sama je šla za njim po križevem potu; na Kalvariji je stala pod križem in trpela v Svoji duši vse, kar je trpel Zveličar na križu. Vse to je pa storila za nas grešnike, da se mi rešimo, da po presveti krvi Jezusovi plačamo dolgove pravici Božji in iz grešnikov postanemo otroci Božji ter dediči nebeškega kraljestva. Zaupaj torej, hiti k Mariji!

Ako si pa še nedolžna, ako si tako srečna, da si obvarovala sveto čistost neomadeževano, tedaj se Device Marije še bolj okleni v sveti ljubezni. Njo si izberi za Gospo, Mater in Priprošnjico. Prosi Jo, naj Te vzame za Svojega otroka. Pri sveti krvi Jezusovi Jo prosi, naj Te varuje greha v mišljenju, govorjenju in dejanju in naj Ti bo na strani ob smrtni uri! Stopi

v Marijino družbo, da se v nji laglje in bolj gotovo obvaruješ nečistega greha vkljub tolikim nevarnostim v Tebi in zunaj Tebe.

Ravnaj, kakor sem Ti sedaj priporočil in čutila boš, kako deluje v Tebi dejanska milost, kako Ti pomagajo darovi Svetega Duha, kako se Ti krepe vse čednosti, pa se boš nečistega greha bala, ne bo Te premamil ples, ne bo Te zapeljal ponočnjak, ne bo Te pregoljufala nečista ljubezen grešnega znanja, ne bo Te premagalo naslajevanje lastnega telesa, marveč Ti boš zmagala in v dno srca se Ti bo gnusilo vse, kar je vzrok nečistemu grehu.

Naštel sem Ti glavne pomočke v vojski za sveto čistost, ki je Tvoja lepota, Tvoj dragoceni zaklad in Tvoja posebna sreča za časnost in večnost.

14. Krščansko življenje.

Krščanska dekle! Opisal sem Ti vse Tvoje notranje in zunanje življenje. Najpoprej sva pregledovala razvitek čednostnega življenja; potem sva pogledala v temne strani Tvojega srca in sva iskala pomočkov, kako bi jih mogla odpraviti; nazadnje sva se pa pomenila o onih nagibih in močeh, ki imajo največji vpliv na vse Tvoje življenje, na vso Tvojo srečo v časnosti in večnosti; govorila sva o svetem zakonu, o sveti čistosti in gnusni nečistosti.

Podal sem Ti prav mnogo naukov. Upam, da si čutila, kako se ves moj nauk ujema s tem, kar v sebi čutiš, vidiš, izkušaš; upam, da boš sedaj sama sebe še bolj spoznala in sklenila vse Svoje življenje tako uravnavati, kakor sem Ti naročil v posebni skrbi za Tvojo časno in večno srečo.

Delaj dobro, varuj se hudega in uporabljaj vsak dan sredstva, ki Ti jih je pripravil dobri Oče nebeški. Varuj se smrtnega greha! Ako se boš prizadevala ravnati po danih navodilih, boš kmalu toliko uspela in strasti v sebi toliko premagala in potlačila, da ne

boš lahko padla v kak smrten greh, ali da boš nemudoma vstala, ako bi Ti morda vendarle kdaj izpodletelo.

Ko boš dobila nad strastmi toliko moč, se bodo mogle v Tvojem srcu razvijati vse lepe čednosti. Enako je, kakor na njivi: plevel se mora izpuliti, potem pšenica lepo raste. Te lepe čednosti boš razvijala v Svojem navadnem življenju. Zjutraj boš rano vstajala, molila in potem odšla na delo. Vsako delo boš opravila natančno; nizkih, težkih del se ne boš ogibala; rada boš šla v hlev, v kuhinjo, na njivo v vročini, na travnik v dežju; prizadevala si boš ubogati starše, biti popustljiva in ljubezniva z brati in sestrami; premagovala boš nevoljo in jezo in užaljenost; pazila boš na Svoje počutke, da si ne zbudiš nečistih izkušnjav; nikdar ne boš vedoma šla v nevarne tovarišije, bala se boš plesa in ponočevanja in zapeljevanja; nad vse boš ljubila čistost; rada boš molila, častila Božje Srce Jezusovo in prečisto Devico Marijo, nikoli ne boš opustila dopoldanske in popoldanske službe Božje, veselo, željno in pogosto boš prejemala svete Zakramente; ako boš imela priložnost, boš opravljala dobra dela telesnega in dušnega usmiljenja. Vse to boš storila, ker je to volja Božja; molitve, dela in trpljenja boš po rokah Device Marije darovala Božjemu Srcu Jezusovemu v Njegove svete namene. Kako lepo se bo v Tebi razvijalo krščansko življenje, kako lepo se bodo v Tebi razcvitale vse krščanske čednosti!

Ako boš tako živela, bo prevladovala v Tebi prava ljubezen do Boga in povzpela se boš tako visoko, da se ne boš obvarovala le smrtnih grehov, ampak še celo v male ne boš padala vedoma.

V tem prizadevanju se morda oglasi pošten ženin, ki bi rad s Teboj potoval skozi časno življenje v srečno večnost. Ti boš pripravljena in sposobna, da v zakonskem stanu osrečuješ Svojega moža, da boš prava mati zdravih in veselih otrok, da boš posebno dobra gospodinja za celo hišo.

Ako pa izvoliš ostati v deviškem stanu do smrti, vedi, da je to prav poseben poklic Božji in poseben dokaz ljubezni Božje. Morda vstopiš v kak samostan, da se tam izbranemu nebeškemu Ženinu zavežeš z večno obljubo siromaštva, deviške čistosti in popolne pokorščine. Ako boš tako srečna, ostani stanovitna, če bi Te tudi satan izkušal odtrgati od ljubezni Srca Jezusovega.

Če pa v svetu ostaneš, napravi pred izpovednikom obljubo devištva, da boš lažje ostala deviško čista in da boš pri Bogu za nebesa imela več zasluženja.

In ko pride konec življenja, ko pride smrt: o kako srečna boš! Izpolnjevala si voljo Božjo na zemlji, zato boš tudi dosegla Svoj zadnji namen v večnosti: prišla boš k Bogu v sveta nebesa in tam uživala ono nebeško blaženost, katero je Bog pripravil onim, ki Ga ljubijo.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA
00000509385